

Primăria Municipiului Chișinău

CONTRACT SERVICII

**PRIVIND ACHIZIȚIONAREA SERVICIILOR DE
ELABORARE A STUDIULUI DE OPORTUNITATE PRIVIND
IMPLEMENTAREA SISTEMULUI DE MANAGEMENT AL
PARCĂRILOR AUTO DIN MUNICIPIUL CHIȘINĂU**

RAPORT INTERMEDIAR

(Perioada: Aprilie 20 – Mai 10, 2021)

Elaborat de: MTD SRL

Chișinău, Mai 2021

Raport pagina de copertă

Contract	Achiziționarea serviciilor de elaborare a studiului de oportunitate privind implementarea sistemului de management al parcărilor auto din municipiul Chișinău	
Număr	29/21 din 5 aprilie 2021	
Locația	Municipiul Chișinău	
Numele	Direcția generală transport public și căi de comunicație, Primăria Chișinău	MTD SRL
Adresa	str. Serghei Lazo 18, mun. Chișinău, Moldova	str. Mihai Eminescu 27, mun. Chișinău
Nr. telefon	+373 22 204690 fax. +373 22 204658	+373 22 237474
Email	dirtrans@pmc.md	mtd.adviser@gmail.com
Persoana Contact	Vitalie Mihalache Șef interimar	Dumitru URSU Director

Data de raportare: 31 Mai 2021

Perioada de raportare: Aprilie 20 – Mai 31 2021

Raport prezentat de: Dumitru URSU,

Director

INTRODUCERE

Acest Raport Intermediar este întocmit de MTD SRL (în continuare consultant), conform prevederilor Contractului de servicii „Achiziționarea serviciilor de elaborare a studiului de oportunitate privind implementarea sistemului de management al parcărilor auto din municipiul Chișinău”, semnat între Direcția generală transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău și MTD SRL la 5 aprilie 2020.

Conform Caietului de sarcini Scopul proiectului este elaborarea Studiului de Oportunitate privind amenajarea parcărilor cu plată în municipiul Chișinău. Principalele sarcini ale Proiectului includ: (a) Analiza documentelor relevante elaborate anterior referitoare la organizarea sistemului de management al parcărilor în Municipiul Chișinău; (b) Analiza experienței internaționale privind organizarea sistemului de management al parcărilor în orașe similare ca orașul Chișinău; (c) Elaborarea Studiului de Oportunitate privind implementare unui sistem de management al parcărilor în Municipiul Chișinău, și (d) Asistența în promovarea Studiului de Oportunitate la consultările publice și aprobarea de către Consiliul Municipal Chișinău.

Conform Contractului de servicii, implementarea proiectului este împărțită în mod convențional în 7 etape: (1) Elaborarea Raportului de începere; (2) Realizarea și prezentarea raportului privind realizarea unui sondaj cantitativ și calitativ; (3) Prezentarea raportului privind opțiuni de organizare a sistemului de management al parcărilor cu plată și evaluarea impactului implementării; (4) Prezentarea versiune draft a Studiului de Oportunitate privind sistemul de management al parcărilor cu plată; (5) Elaborarea și prezentarea raportului privind propuneri la modificarea cadrului legal și de reglementare, precum și cadrul instituțional pentru gestionarea parcărilor cu plată; (6) Prezentarea versiunii finale a Studiului de Oportunitate; (7) Asistența în promovarea documentelor elaborate.

Obiectivul prezentului raport intermediar este: a) informarea Beneficiarului privind activitățile realizate în perioada de raportare, și b) Livrabil 2: Raportul privind experiența internațională de organizare a parcărilor cu plată.

Raportul privind experiența internațională include: 1. Cadrul general: selectarea orașelor, 2. Capitalele țărilor baltice: Riga, Tallinn, Vilnius; 3. România: București și Iași; 4. Germania: Düsseldorf; 5. Concluzii, lecții învățate și recomandări pentru Chișinău.

1. Activitățile realizate în perioada de raportare

În perioada de raportare în cadrul proiectului următoarele activități au fost realizate:

1. **Raportul privind analiza experienței internaționale.** Au fost selectate mai multe orașe, inclusiv capitale a țărilor din Europa. O vizită de studiu la Primăria Sectorului 4 din București a fost întreprinsă pentru un schimb de experiență. O analiză detaliată a experienței internaționale care include în mod sumar concluzii, lecții învățate și recomandări pentru Chișinău se prezintă în capitolul 2 al acestui raport.
2. **Realizarea unui sondaj calitativ și cantitativ.** Au fost organizate 6 discuții cu grupuri de interese din toate 5 sectoare ale orașului și un grup a reprezentanților Asociațiilor de locatari. Începând cu 30.05.2021 se va lansa sondajul cantitativ online. Raportul privind sondajul cantitativ și calitativ se planifică a fi prezentat până la mijlocul lunii iunie.
3. **Studiul de Oportunitate** privind sistemul de management al parcărilor cu plată. S-a elaborat structura studiului. Un grup de experți lucrează la analiza datelor, iar altul – la elaborarea cadrului instituțional și legal. Până la 10 iunie se va prezenta un concept și opțiuni tehnice al organizării sistemului de management al parcărilor cu plată. Este necesară asistența în obținerea datelor despre fluxurile de transport la intrare-ieșire în mun. Chișinău.
4. **Cadrul legal.** Pentru gestionarea parcărilor se lucrează la: a) Regulamentul privind modul de utilizare și administrare a parcărilor cu plată, b) Regulamentul privind identificarea și atribuirea locului de parcare, c) Regulamentul privind modalitatea de sancționare/ de ridicare și evacuare autoturismelor parcate neregulamentar la parcuri special amenajate și de pază a acestora, d) Modificări privind legislația care stabilește modalitatea de sancționare și colectare a amenzilor, precum și evacuarea automobilelor parcate neregulamentar.

Toate activitățile derulează conform planului și graficului coordonat cu Beneficiarul. Dat fiind faptul că sondajul cantitativ a demarat la sfârșitul lunii mai, raportul privind rezultatele sondajului va fi prezentat la mijlocul lunii iunie.

2. Experiența internațională de organizare a parcărilor cu plată

2.1. Cadrul general: selectarea orașelor

În majoritatea orașelor țărilor dezvoltate există sisteme de parcare eficiente care au soluționat multe din problemele de parcare similare celor existente în or. Chișinău. Pentru a vedea cum sa reușit acest lucru, în studiul respectiv, sau ales câteva din aceste orașe conform următoarelor principii și structură:

- Orașe cu sisteme de parcare eficiente din:
- din țările baltice (Tallinn, Riga, Vilnius)
 - din România (Iași și București)
 - din țările europene înalt dezvoltate precum Germania (or. Duesseldorf)

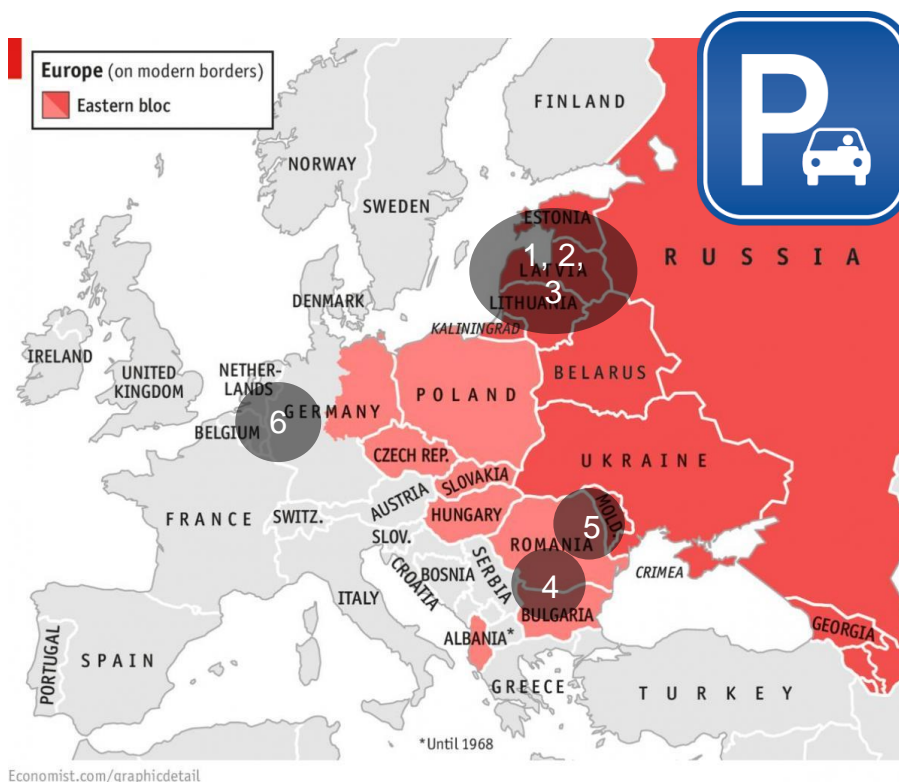

Figura 1. Harta Europei colorată conform intensității influenței culturii sovietice. Cifrele corespund numerelor de ordine a orașelor din tabel.

Tabel 1 Date generale despre orașele selectate

	Orașul	Populația (mii loc.)	Autovehicule pentru persoane 2-7 loc, mii	PIB pe cap locuitor, mii Euro
1	Riga	628	200	26
2	Tallinn	447	160	33
3	Vilnius	732	380	25
4	București	2155		31
5	Iași	306	117	21
6	Düsseldorf	646	315	92

Aceste orașe au o populație cu un număr de locuitori similar orașului Chișinău. Astfel în ce privește numărul mașinilor, numărul necesar de parcări și alte caracteristici și probleme din acest domeniu au fost și sunt similare. De exemplu capitalele țărilor baltice care au făcut parte ca și Chișinăul din URSS - prin aceasta având la baza organizării lor aceleași standarde și elemente, au reușit să rezolve multe din probleme de parcare similare celor din Chișinău. La fel și țara vecină, România, orașele căruia au cu Chișinăul cultură asemănătoare, mediu geografic similar etc. au implementat și ei anumite soluții în privința rezolvării parcarilor în orașele respective, orașul Iași fiind unul dintre cele mai aproape de Chișinău care are un sistem de parcare deja funcțional. La fel și capitala României – București, are un sistem de parcare funcțional, fiind un model atrăgător și pentru or. Chișinău. Orașul Duesseldorf este un oraș din Germania de Vest care nu a avut parte de influența culturii sovietice dar a făcut parte din Uniunea Europeană capitalistă cu o cultură a transportului specifică țărilor înalt dezvoltate încă de la apariția automobilelor în lume. Astfel acest oraș oferă o perspectivă deosebită și eficientă în privința dezvoltării unui sistem de parcare eficient.

2.2. Capitalele țărilor Baltice

2.2.1. Letonia: Riga

Riga este capitala Letoniei și are o **populație de 627.487** de locuitori (2020) pe un teritoriu de 307,17 km² și densitate de 2.100 loc/km². Riga este cel mai mare oraș al țărilor Baltice în componența căruia este rezidentă a zecea parte din populația țărilor baltice. În 2018 PIB-ul nominal al orașului a fost de 16,4 miliarde EUR, iar pe cap de locuitor a fost de 25.820 euro. La 1 ianuarie 2021 în Letonia erau înmatriculate 835728 de vehicule dintre care peste 200 mii în or. Riga. La sfârșitul anului 2019 în Letonia reveneau 381 autoturisme la o mie de locuitori.

Informații generale despre parcări:

În or. Riga există locuri de parcare pentru: automobile, invalizi, biciclete.

Parcările gratis aproape că nu există în or. Riga cu anumite excepții care de obicei repede sunt ocupate deja dimineața devreme. Timpul maxim de utilizare gratuită a unei parcări cu plată este de 5 minute. Timpul maxim de utilizare gratuită a unei parcări cu plată în timpul orelor sale de funcționare după expirarea timpului plătit este de 15 min.

Parcările cu plată (peste 6 mii) au ca obiectiv optimizarea/organizarea traficului (în special pe străzile cu trafic intens), de a eficientiza traficul auto și de a-și organiza parcare astfel încât toți locuitorii și oaspeții din Riga să poată conduce mai aproape de destinațiile necesare și să își parcheze mașinile în locuri special desemnate.

Parcarea rezervată este utilă chiriașilor/propietarilor de spații nerezidențiale ce doresc să organizeze o parcare rezervată în apropierea imobilului aflat în posesia lor. Pentru a beneficia de aceasta este necesar de efectuat o solicitare către Consiliul municipal al orașului Riga.

Parcarea subterană reprezintă: 325 parcări (înălțimea maximă a mașinilor este de 190 cm);

- 4 parcări special amenajate pentru autoturismele persoanelor cu dizabilități;
- ascensoare speciale pentru persoanele cu dizabilități de mișcare;
- parcare pe termen scurt;
- parcare pe termen lung cu carduri de abonament;
- operator parcare;
- plăți în numerar și cu carduri bancare.

Parcarea specială este locul unde sunt parcate autovehiculele evacuate forțat.

Managementul parcărilor

Furnizarea serviciilor de transport public (inclusiv întreținerea și dezvoltarea infrastructurii de transport) și gestionarea/exploatarea parcărilor cu plată în limitele liniilor de stradă în or. Riga este realizată de **compania „Rīgas satiksme”**. Compania respectivă are statut: societate cu răspundere limitată municipală Riga și este o companie de capital, din care 100% aparține municipalității orașului Riga. „Rīgas satiksme” deține acțiuni de capital la următoarele societăți de capital: SIA „Rīgas karte” (51%), SIA „Rīgas acs” (100%). Compania operează în conformitate cu cerințele ISO 9001: 2015, ISO 45001: 2018 și ISO 50001: 2018. În prezent compania are aproximativ 3800 de angajați.

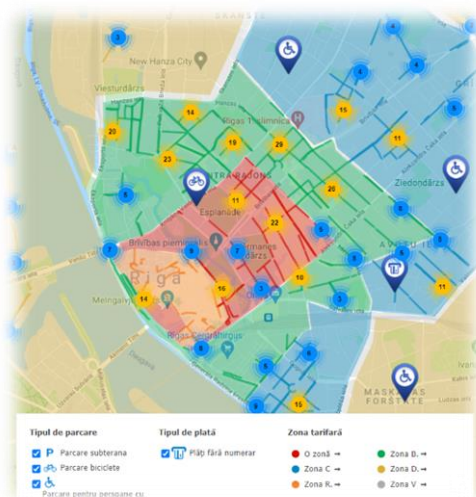

Figura 2. Harta orașului Riga structurată pe zone tarifare de parcare

Compania „Rīgas satiksme” deservește peste 6000 de parcări cu plată în or. Riga. Parcărilor gratis sunt foarte puține, iar numărul lor scade și mai mult odată cu apropierea de centru.

Structura: or. Riga este structurat în șase zone tarifare distincte: A, B, C, D, R, V. Mărimea tarifului într-o anumită zonă depinde de distanțe ei față de centru orașului. Astfel la periferii tarifele sunt mai mici iar spre centru devin mai mari.

Tarife

Pentru fiecare zonă menționată mai sus, există următoarele tarife:

Tabel 2. Tarifele zonelor de parcare ale or. Riga

Zona	Prima oră €		Fiecare oră suplimentară		Taxa minimă €	Card de rezident tarif/lună	Program de lucru:		Tipul de plată
	Bază	Card Rezid.	Bază	Card Rezid.			lucru	odihnă	
A	2,50	3,00	-	-	0,60	70,00 €	8 - 20	9 - 17	Fn, SMS
B	2,00	1,60	2,50	2,00	0,50	55,00 €	8 - 20	9 - 17	CR, Fn, SMS
C	1,50	1,20	2,00	1,60	0,40	40,00 €	8 - 20	9 - 17	CR, Fn, SMS
D	1,00	0,80	1,50	1,20	0,30 max 5/4	25,00 €	8 - 20	9 - 17	CR, Fn, SMS
R	5,00	-	8,00	-	1,30	85,00	01.05-30.09: 6-24		CR, Fn, SMS
V	Taxa de zi: 2,00				2,00	-	01.05-30.09: 8-20		Fn, SMS

*Fn – fără numerar; CR – Card de Rezident

Pentru **parcarea subterană** există următoarele tarife:

Tarif pe zi: 8:00 - 17:00 - 1,50 EUR pe oră **Tarif seara: 17: 00-23: 00** - 1,00 EUR pe oră

Tarif de noapte: 23:00 - 8:00 - 2,00 EUR/toată noaptea **24 de ore: 0:00-24:00** - 12,00 EUR

Pentru utilizarea frecventă a parcării subterane există următoarele opțiuni:

- Card de abonament 24h - 175,00 EUR pe lună, în fiecare zi 0:00 - 24:00;
- Card de abonament pe zi - 145,00 EUR pe lună, zile lucrătoare 7:00 - 20:00;
- Card de abonament de noapte - 30,00 EUR pe lună, zile lucrătoare 17:00 - 9:00, sărbători și zile festive 0:00 - 24:00.

Reduceri:

- Prețul primelor trei carduri de abonament este de 175,00 EUR pe lună, la fiecare următoare - 145,00 EUR ;
- Prețul primelor trei carduri de abonament este de 145,00 EUR pe lună, la fiecare următoare - 115,00 EUR .

Plata unică pentru eliberarea permisului de intrare (bilet electronic / card inteligent nepersonalizat) este de 2,85 EUR.

La cumpărarea unui permis de parcare, cardul dvs. inteligent (cardul de rezident Riga, personalizat pe e-bilet nepersonalizat) poate servi drept permis de intrare.

Metode de plată

Plata pentru serviciile de parcare poate fi efectuată utilizând:

- **Card de abonament lunar** - permite titularului său să utilizeze parcările plătite municipale RP SIA „Rīgas satiksme” în toate zonele tarifare. În conformitate cu reglementările obligatorii ale Consiliului orașului Riga nr. 206, taxa pentru dreptul de utilizare a parcărilor plătite este de 250 EUR (TVA inclus) pe lună. Plata cardului lunar se efectuează integral (nu poate fi împărțit) pentru toate zilele unei luni calendaristice, până în a 25-^a zi a lunii precedente.
- **Card de Rezident** – certifică dreptul titularului său de a folosi parcarea plătită în rândurile roșii ale secțiunii de stradă în care se află adresa specificată în cardul de rezident cu condiția rezidentul este proprietarul, titularul sau posesorul vehiculului. Dacă nu există o parcare în secțiunea de stradă în cauză sau este imposibil ca rezidentul să își pună vehiculul acolo din cauza încărcării parcărilor, cardul se eliberează la cererea rezidentului pentru secțiunea de stradă a aceluiași bloc sau cel mai apropiat bloc, în aceeași zonă tarifară sau o zonă tarifară mai mică. Cei din zona R au dreptul de a utiliza acest card în întreaga zonă R (Riga veche). Cardul respectiv trebuie urmărit să dispună permanent de resurse în portofelul electronic, acest lucru fiind posibil inclusiv cu ajutorul aplicației Riga Card sau prin SMS.
- **E-bilet personalizat albastru** – pentru a putea fi utilizat trebuie ca portofelul său electronic să fie umplut cu bani la centrele de servicii pentru clienți ale „Rīgas

satiksme” sau cu un card bancar în parcometre. Apoi biletul poate fi introdus în unul din contoarele de parcare pentru plăți fără numerar urmând instrucțiunile.

- **Parcometru** (aparat de parcare fără numerar) – achitare cu card bancar, bilet electronic personalizat, card de rezident Riga – permite utilizatorului să plătească pentru utilizarea parcărilor plătite în zonele tarifare B, C și D cu o reducere de 20%.
- **Plata prin telefon** – este realizată cu ajutorul **aplicației Riga Card** prin care poate fi efectuată plata serviciilor de parcare, verificate facturile post-plătite, urmărite orarele transportului public, și să primească informații actuale pentru șoferi și pasageri. Tot prin telefon plata poate fi efectuată printr-un **mesaj SMS** specific la un număr specific. Pentru aceasta este necesar de înregistrat în sistemul de plată SMS „Riga Card”, iar pe sit-ul **web rigacard.lv** și **mobilly.lv** pot fi găsite informații despre reîncărcarea contului ș.a. Având în vedere fuziunea dintre Stova LLC (uniPark) și EuroPark Latvia LLC, efectuarea acțiunilor enumerate mai sus pot fi efectuate și cu ajutorul **aplicației mobile EuroPark**.

Utilizatorii parcării, al căror drept de utilizare a parcării plătite este atestat printr-un document de parcare (card de rezident sau card lunar, la care sunt atașate mai multe vehicule, card de utilizator, card de parcare al unei persoane cu handicap), au datoria de a pune acest document într-un loc vizibil – în partea stângă a tabloului de bord al vehiculului, astfel încât controlorul parcării să poată verifica documentul și conținutul acestuia (valabilitatea documentului, numărul etc.)

Plata în avans – (la parcometru sau sms) se înregistrează cu precizie numărul de înregistrare de stat al vehiculului și se efectuează plata în avans pentru tot așteptat de utilizare a parcării plătite. Cei cu cardul Rezident pot efectua plata în fiecare lună (pentru o lună întreagă), în avans prin transfer bancar sau la orice sucursală bancară plătind inclusiv în numerar în contul bancar specificat.

Post-plată – se efectuează în următoarele cazuri:

- dacă timpul de utilizare a unei parcări cu plată este depășit cu 5 minute și nu a fost efectuată nicio plată în avans pentru utilizarea parcării de către un parcometru, serviciul de plată prin SMS, un card de rezident sau un card lunar;
- timpul preconizat de utilizare a parcării plătite a fost preplătit, dar timpul efectiv de utilizare a parcării plătite depășește timpul preplătit de utilizare a parcării plătite cu mai mult de 15 minute;
- la efectuarea plății în avans de către un parcometru sau serviciul de plată prin SMS, numărul de înregistrare de stat al vehiculului a fost introdus incorect;
- dacă plata anticipată a fost efectuată pentru o zonă tarifară mai mică;
- dacă nu a fost pus pe documentul de bord al vehiculului un document de parcare valabil (un card de rezident sau un card lunar, la care sunt atașate mai multe vehicule, cardul de parcare al unei persoane cu dizabilități) sau documentul a fost pus acolo, dar numărul, data de valabilitate și etichetele de siguranță nu sunt vizibile;
- un vehicul la care s-a aplicat deja o notificare ulterioară plății folosește o parcare la adresa care nu este menționată în aviz sau după data emiterii avizului.

Penalități

Dacă utilizatorul unei parcări cu plată nu a plătit în avans pentru utilizarea parcării cu plată, timpul efectiv de utilizare a parcării depășește timpul plătit în avans cu mai mult de 60 de minute, documentul care confirmă plata nu este localizat conform cerințelor sau plata se efectuează într-o zonă tarifară mai mică, utilizatorul va plăti un montaj egal cu tariful de 7 ore pentru fiecare zi calendaristică care este o zi lucrătoare a parcării în zonele A, B, C, R, D și V conform următoarelor tarife :

- 20,50 EUR pe zi - în zona A;
- 17 EUR pe zi - în zona B;
- 13,50 EUR pe zi - în zona C;
- 53 EUR pe zi - în zona R;
- 10 EUR pe zi - în zona D;
- 6 EUR pe zi - în zona V.

Figura 3. Reprezentarea 1. Card abonament 2. Parcometru 3. Plasarea bonului de plată 4. Sancțiune prin blocarea roții

Dacă utilizatorul unei parcări cu plată a plătit în avans pentru utilizarea parcării cu plată, inclusiv dacă plata în avans a fost efectuată într-o zonă tarifară mai mare, totuși timpul efectiv de utilizare a parcării depășește timpul plătit în avans cu mai mult de 15 minute, utilizatorul va plăti pentru utilizarea parcării în această zi o sumă care este egală cu cinci ore de parcare în zonele A, B, C, R și D, conform următoarelor tarife:

- 14,50 EUR pe zi - în zona A;
- 12 EUR pe zi - în zona B;
- 9,50 EUR pe zi - în zona C;
- 37 EUR pe zi - în zona R;
- 7 EUR pe zi - în zona D.

Un dispozitiv de blocare roți este pus pe vehicul după al treilea anunț de post-plată se aplică în cazul în care cel puțin două notificări post-plată primite după 1st noiembrie 2018 nu au fost achitate sau în cazurile în care nu plăcuță de înmatriculare este atașat la vehicul. Al doilea aviz post-plată neplătit îi avertizează pe șoferii vehiculului că data viitoare va fi pus un dispozitiv de blocare a roților pe vehicul.

Cum se acționează la intenția de îndepărtare de pe vehicul a dispozitivului de blocare a roților:

1. Plățiți notificările post-plată primite.
2. Solicitați înlăturarea dispozitivului de blocare a roților prin telefonul 8585 sau 20361862.
3. Îndepărtarea dispozitivului de blocare a roților este asigurată în decurs de 2 ore de la primirea apelului de la 6.00 până la 23.00 pm numai dacă toate notificările post-plată au fost achitate.

Dacă pe vehicul este pus un dispozitiv de blocare a roților, nu se aplică nicio reducere pentru anunțurile post-plată neplătite. Scoaterea dispozitivului de blocare a roților nu scutește utilizatorul parcării de a plăti pentru utilizarea serviciului de parcare în următoarele zile, în cazul în care nu a fost solicitată scoaterea dispozitivului de blocare a roților.

2.2.2. Estonia: Tallinn

Tallinn este capitala Estoniei și are o **populație de 447, 032** locuitori (1 octombrie 2020) pe un teritoriu de 159 km² și densitate de 2840,2 loc/km². Tallinn este centrul economic al Estoniei, deoarece contribuie cu mai mult de jumătate din PIB-ul național. În 2019 PIB al Estoniei a fost de 28 miliarde EUR în prețuri curente. La fel în 2019 PIB pe cap de locuitor în Tallinn a fost mai mare de 33 mii (în 2018 fiind de 32854,4) euro în timp ce în restul țării a fost de 21163 euro în anul 2019 (și 19737,1 în 2018), iar indicele puterii de cumpărare este de 60,11.

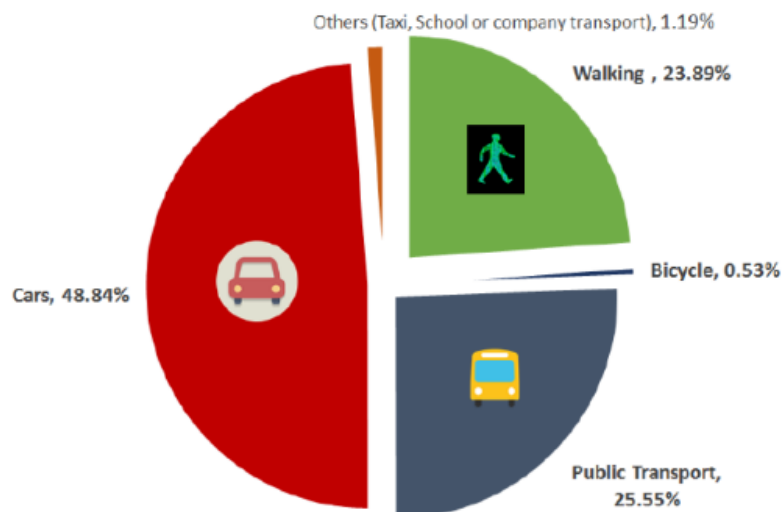

Figura 7 Cota modală estimată în Tallinn

Figura 4. Cota modală estimată în Tallinn

În orașul Tallinn sunt înregistrate aproximativ 160 mii de au automobile private.

Sistemul de transport local public constă din 498 de vehicule ce traversează diverse rute ale orașului în Tallinn: 45 de tramvaie, 32 de troleibuze, 421 autobuze și o rută de feribot.

Parcările din Tallinn

Parcarea publică plătită din Tallinn este formată din 5800 de locuri de parcare: 650 în orașul vechi, 500 în inima orașului și 4650 în centrul orașului. Numărul de locuri de parcare este în continuă scădere, în timp ce numărul de mașini crește.

În orașul Tallinn există două tipuri de parcare în funcție de tipul de proprietate: **municipală** și **privată**, ambele fiind cu plată. Aeroportul și portul maritim dispun de proprie parcare amenajată.

În funcție de construcție există la fel două tipuri de parcări: **în aer liber** și **închise**.

Parcarea gratuită: nu există parcări gratuite în centrul orașului Tallinn. Taxa de parcare nu va fi percepută dacă mașina este lăsată mai puțin de 15 minute (în parcarea municipală sau/și în anumite zone private – acest lucru fiind indicat pe indicatoarele de informații de la intrarea în parcare). pentru aceasta este necesar de fixat ora de începere a parcării pe o bucată de hârtie sau pe un ceas de parcare special. Acestea trebuie așezate pe parbriz, astfel încât inspectorul să le poată vedea cu ușurință.

În plus, unele centre comerciale mari precum Ülemiste de pe aeroport și Sikupilli oferă clienților lor parcare gratuită.

Parcarea gratuită în zonele T1 - T4 (centrul orașului) este permisă proprietarilor de mașini electrice care nu poluează aerul. Dar pentru aceasta trebuie de obținut permisiune emisă de Departamentul de Transport Urban, unde trebuie trimis un formular completat special.

Există și sistemul **Park & Ride (P&R)** unde șoferii și pasagerii mașinilor și camionetelor parcate într-o parcare P&R călătoresc la și de la destinația lor cu transportul public.

Harta interactivă a parcărilor din Tallinn poate fi urmărită accesând următorul link:

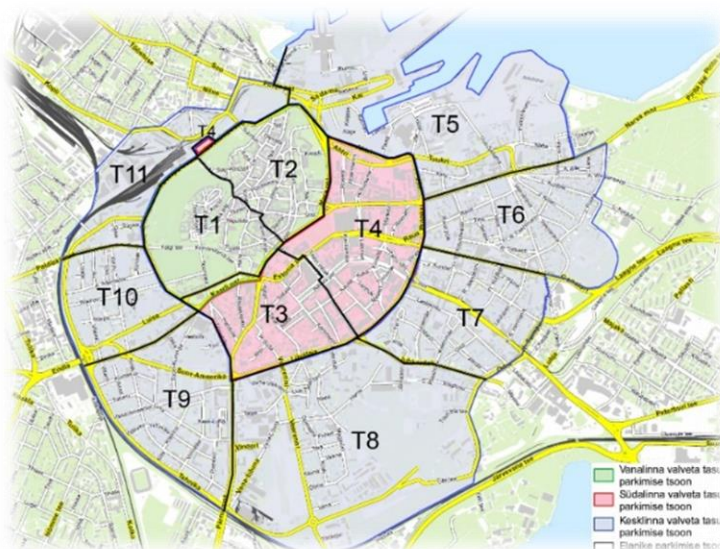

Figura 5. Harta or. Tallinn structurată pe zone tarifare de parcare

Managementul parcărilor

Teritoriul Tallinn este împărțit în mai multe zone de parcare cu plată:

- Vanalinn este un district al vechiului Tallinn (T1-T2).
- Südalinn este centrul de afaceri din Tallinn (T3-T4).
- Kesklinn - periferie (T5-T11).
- Pirita este zona Merivälja. Această zonă devine plătită în timpul sezonului turistic înalt, în perioada 15 mai - 15 septembrie.

Numele zonei de parcare este scris pe indicatorul de la intrarea în parcare. Taxele de parcare vor varia în funcție de zonă.

Cea mai scumpă este parcare în centrul istoric. Acest lucru a fost făcut pentru a îmbunătăți mediul și a descărca drumurile. **Prețul parcării municipale** va depinde de zona tarifară:

Tabel 3. Tarifele de parcare pe zone în or. Tallinn

Numele zonei	Costul parcării, € / oră	Prețul lunar al cardului, €	Parcare cu plată	Parcare liberă
Kesklinn	1.5	150	Luni-Vineri 7: 00-19: 00. Sâmbătă 8.00-15.00	Sâmbătă de la 15.00, duminică, sărbători
Südalinn	4.8	250	Zilnic. Non-stop.	-
Vanalinn	6	300	Zilnic. Non-stop.	-
Pirita	0,6		Zilnic 10.00-22.00.	În perioada 15 septembrie - 15 mai

Parcărilor private își stabilesc propriile tarife, care sunt influențate de diverși factori. Acestea pot fi văzute pe plăcuța de informații de la intrarea în parcare.

- Plătiți pe oră, de la 1 la 5 €. Suma exactă va depinde de locația parcării.

- O oră de parcare costă între 1 și 5 €, dar plătiți la fiecare 30 de minute.
- AȘĂ CUM Ühisteenused. Această companie este renumită pentru parcările sale cu mai multe etaje. Pentru a utiliza un loc de parcare acolo, va trebui să plătiți de la 0,40 la 3,60 €.
- Barking oferă clienților săi parcări închise sau chiar garaje. Preț parcare de la 0,38 € / oră.

Uneori este mai profitabil de achiziționat un **abonament zilnic** pentru parcare privată. Costul acestuia va fi de la 2 la 6 €. Acest lucru este mult mai profitabil decât tariful orar.

Tarifele de parcare acoperite vor varia de la 1,80 la 3 € / oră.

Penalizări: dacă parcare nu este plătită sau timpul plătit este depășit, un însoțitor de parcare poate emite o amendă. De asemenea, pot fi luate măsuri mai stricte: evacuarea mașinii într-o parcare de blocare sau blocarea roților mașinii.

Penalitatea pentru neplata taxei de parcare este de 31 € pe zi. În cazul în care parcare a fost plătită la un tarif greșit sau timpul petrecut pe aceasta este depășit, penalizarea va fi de 15 €.

În cazul în care autoturismul a fost evacuat într-o confiscare auto, proprietarul autoturismului poate contacta poliția care va returna mașina doar după plata amenzii (între 20 și 200 €). De asemenea, va trebui să plătească și pentru serviciile remorcher-ului (încă 30 €).

Parcare de pe Aeroportul din Tallinn îndeplinește toate cerințele de siguranță ce includ echiparea cu camere video și propria securitate. Parcare modernă este formată din 5 clădiri de parcare pe trei niveluri interconectate între ele. Pentru a putea beneficia de parcare, trebuie să rezervați un loc în avans accesând site-ul oficial al aeroportului, fie apelând serviciul de asistență la (+372) 605-82-88. Aeroportul oferă parcare pe termen lung și pe termen scurt. Pentru acestea sunt alocate diferite site-uri. Costul parcării **pe termen lung** este ceva mai mic. În parcare **pe termen scurt**, primele 15 minute sunt gratuite, următoarele 15 minute - 2 euro, prima oră - 3 euro, apoi +1 euro pentru fiecare 30 de minute. Există locuri speciale pentru persoanele cu dizabilități. Parcare pentru ei va fi gratuită timp de 2 ore, apoi la tariful general.

În **portul Tallinn**, lângă Terminalul D, de unde pleacă navele de pasageri, există mai multe parcări cu plată. Un permis de parcare poate fi obținut de la 8.00 la 15.00 de luni până vineri. Costul parcării - 1 € / oră. Dacă mașina este parcată mai mult de 24 de ore, se introduce o plată zilnică - 6 € pe zi.

Înainte de a intra în parcare, este necesar de apelat la numărul 7012 0012; iar la părăsirea parcării – este necesar de apelat la numărul care va fi afișat pe tabla de informații.

Sistemul de plată

Tehnologiile digitale sunt introduse activ în Estonia. Acest lucru a afectat și parcările. În Tallinn, aproape nicăieri nu puteți găsi parcări cu casele de bilete de unde puteți cumpăra un bilet. Pentru a plăti pentru parcare se folosesc:

- Automate de tichete de parcare,
- aplicații mobile,
- mesaje SMS.

Automate de tichete de parcare sunt folosite din ce în ce mai puțin, dar pot fi găsite în continuare în Tallinn. Pentru a plăti pentru parcare, trebuie selectat numărul zonei de parcare. Dacă acest lucru nu se face, atunci aparatul automat va indica zona cea mai apropiată. Pasul următor este efectuarea plății pentru timpul necesar. Primele 15 minute gratuite sunt incluse automat în bilet. Pentru plată, sunt acceptate monede de 10, 20, 20 de cenți și 1, 2

euro. Efectuarea plății cu facturi de hârtie nu poate fi efectuată de multe dintre dispozitivele respective. Din moment ce sa făcut plata la automate, alte schimbări în opțiunile selectate nu mai pot fi modificate. Chitanța tipărită trebuie atașată la parbrizul mașinii pentru a putea fi văzută. Deseori plata pentru parcare este efectuată cu ajutorul aplicațiilor mobile. Pentru a face acest lucru, trebuie descărcată și instalată pe telefon unda din următoarele aplicații: Pargi.ee, Nutiparkimine sau Parkingtag.

Oaspeții din Tallinn pot folosi aplicația gratuită Pargi.ee. Este disponibilă în 8 limbi, inclusiv în rusă.

1. Trebuie să instaleze aplicația gratuită pe smartphone.
2. Distribuie locația. Acest lucru este necesar pentru a detecta automat zona de parcare.
3. Dacă utilizatorul nu este rezident al Estoniei (acest lucru se determină în timpul unui apel telefonic pe care aplicația îl efectuează automat), i se va solicita să configureze imediat setările de plată cu cardul bancar. Visa și MasterCard vor face acest lucru.
4. Va trebui să treacă autentificarea sigură pe pagina bancară prin care se va efectua plata pentru servicii.
5. Aplicația este pregătită.

Este mult mai convenabil să plătești pentru parcare folosind un smartphone. Pentru a face acest lucru, după parcare mașinii, trebuie să trimiteți un mesaj SMS la numărul:

- 1902 (de pe o cartelă SIM locală),
- + 7-921-000-09-34 (de pe o cartelă SIM rusă).

În mesaj, trebuie indicat numărul mașinii și zona de parcare separat printr-un spațiu.

Înainte de a părăsi parcare, trebuie de:

- Trimis SMS la numărul 1903 (de pe o cartelă SIM locală),
- Trimis SMS cu cuvântul „STOP” la numărul + 7-921-000-09-34 (pentru alții).

Dacă se intenționează rămânerea în Tallinn pentru câteva săptămâni, este convenabil de utilizat un card de parcare lunar care se vinde online la www.parkimine.ee

Începând din 2001, zonele de parcare publice plătite din Tallinn au folosit sistemul de parcare m-parking, care permite conducătorilor auto să-și folosească telefonul mobil pentru a plăti pentru parcare. 97% dintre șoferi folosesc sistemele m-parking sau de parcare inteligentă. De asemenea, din anul 2019 serviciile date pot fi achitate și cu card-ul. După dezvoltarea și testarea pe termen lung de către Telia Eesti AS, vizitatorii străini din Estonia pot folosi acum acest sistem și pentru plata parcării.

Platforma de parcare include o aplicație mobilă de parcare (inclusiv schimb de informații bazate pe SMS), [dezactivare] permise, procesarea amenzilor și a obiecțiilor, echipamente de lucru ale controlerelor etc. și permite completarea electronică de până la 95% din tranzacții. Dacă un șofer nu plătește pentru parcare, se lansează o procedură și imaginile cu dovada parcării sunt transmise imediat către sistemul de gestionare a parcării.

Un sistem electronic de parcare fără permise de hârtie și concesi de taxare este conectat la sistemul de m-parking. El permite locuitorilor să plătească mai puțin pentru parcare în apropierea caselor și informează controlorul parcării cu privire la orice concesi la care are dreptul proprietarul unui vehicul. Aceasta poate fi folosit de toți proprietarii de vehicule electrice. În 2019, un total de 957 de vehicule electrice aveau dreptul la parcare gratuită în zona de parcare din centrul orașului.

Biletul P&R este un bilet electronic care poate fi utilizat în parcare P&R și în transportul public. Utilizatorul plătește biletul cu fonduri pe cardul de transport public la intrarea în parcare. Aceleași condiții de utilizare se aplică rezidenților și vizitatorilor din Tallinn.

Figura 6. Panou de informare a tarifelor parcării în or. Tallinn

2.2.3. Letonia: Vilnius

Vilnius este capitala Lituaniei și al doilea ca mărime din țările baltice. Conform fondului teritorial de asigurări de sănătate din Vilnius, în octombrie 2020 existau 732.421 locuitori permanenți în orașul Vilnius și municipalitățile **districtului Vilnius** combinate. Densitatea în oraș fiind de 1,392 loc/km². PIB-ul în județul Vilnius a fost de 20,7 miliarde Euro în 2019 iar pe cap de locuitor a fost de 25.400 EUR, municipiul Vilnius reprezentând 42% din PIB-ul național și a atins aproape 110% din media UE în regiunea de capital a Vilniusului. În 2021 în or. Vilnius erau înmatriculate 69688 mijloace de transport, iar în municipiu încă 379437 mijloace de transport.

Managementul parcărilor

Parcărilor în centrul orașului și în centrul vechi al orașului Vilnius sunt majoritatea cu plată și sunt gestionate în mare parte de compania municipală SĮ „Piekimo paslaugos“ sau de anumite întreprinderi private precum UniPark. Există aproximativ două sute de parcări.

Structura: Parcărilor cu plată gestionate de **compania municipală SĮ „Piekimo paslaugos“** sunt structurate în patru tipuri de zone tarifare: **Albastru, Roșu, Galben și Verde.**

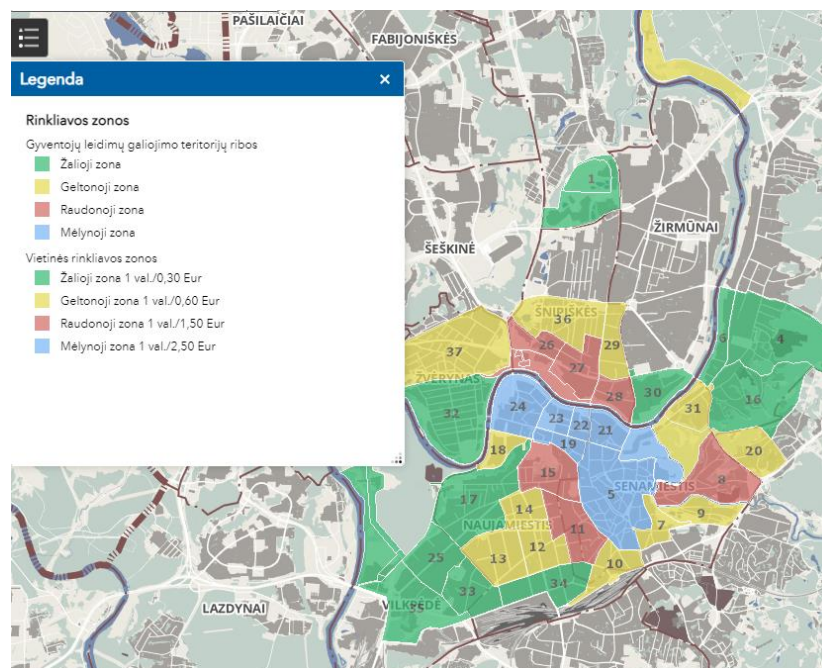

Figura 7. Harta or. Vilnius structurată pe zone tarifare de parcare

Parcărilor gratis:

- Zona roșie - zilnic între orele 22:00 - 8:00 și duminică.
- Zona verde - în fiecare zi de la 18:00 la 8:00 și duminică.
- Zona galbenă - în fiecare zi între orele 20:00 - 8:00 și duminică toată ziua. Pe strada Santariški g. gratuit în zilele lucrătoare de la 16:00 la 8:00 și sâmbătă toată ziua.
- Pentru o perioadă scurtă de timp, în parcare magazinele Iki, MAXIMA XXX. Nu mai mult de două ore pe zi.
- De la 8:00 la 22:00 parcare gratuită lângă centre comerciale mari.

Tarife

Tabel 4. Tarifele de parcare în or. Vilnius pe zone

Zona	Tarif Euro/oră	Timp minim de parcare		Disponibilitate
		minute	Euro	
Albastră	2,50	12	0,50	Ora 8-12 7 zile
Roșu	1,50	12	0,30	Ora 8-22 luni-sâmbătă
Galben	0,60	10	0,10	Ora 8-20 luni-sâmbătă
Verde	0,30	20	0,10	Ora 8-18 luni-sâmbătă

Tarifele locale de taxare pentru parcare în zone separate de taxare

Taxa lunară se plătește numai atunci când se utilizează **servicii de comerț electronic**.

Suma taxei pentru parcare în spațiul de parcare rezervat între orele 8:00 - 18:00.

Vehiculele electrice (fără motor cu ardere internă) care au un permis electronic pentru vehicul electric eliberat în conformitate cu procedura stabilită nu sunt supuse taxei locale.

Tabel 5. Tarifele de parcare pentru deținătorii de vehicule electrice în or. Vilnius

I.	Spațiu de parcare plătit	Taxe lunare *	Loc de parcare rezervat **
Zona	Timp minim de parcare, suma taxei	1 lună 1 mașină	1 lună 1 loc
Albastră	12 min. - 0,50 Eur	-	525,00 Eur
Roșu	12 min. - 0,30 Eur	-	315,00 Eur
Galben	10 min. - 0,10 Eur	67,00 Eur	126,00 Eur
Verde	20 min. - 0,10 Eur	33,00 Eur	63,00 Eur
Alb	-	-	36,00 Eur

După plata taxei locale pentru parcare în Zona Verde, vehiculul poate fi parcat numai în Zona Verde; după plata taxei locale pentru parcare în Zona Galbenă, vehiculul poate fi parcat în zonele Galben și Verde; după plata taxei locale pentru parcare în Zona Roșie, vehiculul poate fi parcat în zonele Roșu, Galben și Verde; după plata taxei locale pentru parcare în Zona Albastră, vehiculul poate fi parcat în zonele Albastru, Roșu, Galben și Verde.

Parcarea privată: este cazul companiei **UniPark** care oferă servicii și soluții de parcare în multe orașe ale Europei de Nord mai ales în țările baltice. În or. Vilnius compania pune la dispoziție 86 de parcări de diferite tipuri în ce privește timpul (pe termen scurt/lung), tarifele (1-3 euro/ora... 12 euro/zi etc.), abonamente (150 euro/lunar...) și alte tipuri. La fel compania UniPark este specializată în dotarea parcarilor cu tot echipamentul necesar modern. Plata tarifară se face prin modalități similare companiei municipale inclusiv prin **aplicația mobilă UniPark**.

Mai multe detalii pot fi găsite accesând următorul link: <https://unipark.lt/en/about-the-company/>

Parcarea la Aeroport reprezintă 735 locuri de parcare (sistem de ghidare a parcării) și 266 locuri (sistem de numărare a mașinilor).

Park&Ride oferă combinații de conexiuni de transport, șoferii își pot lăsa vehiculele și își pot continua călătoriile în transportul public. Aceste loturi pot fi folosite de orice șofer care locuiește în Vilnius, a venit în Vilnius dintr-o altă locație sau se deplasează în centrul orașului. Există patru astfel de parcări la periferiile or. Vilnius a câte 246, 14, 62, 124 locuri de parcare. În aceste loturi de conexiuni de călătorie combinate, șoferii vor putea să părăsească vehiculele și să-și continue călătoriile cu transportul public pentru doar 50 de cenți.

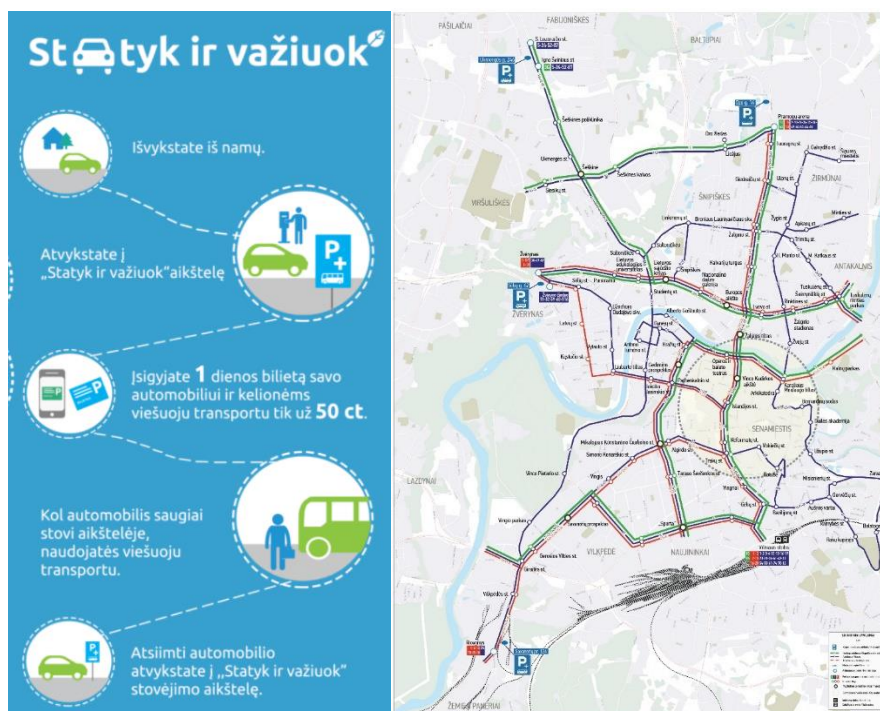

Figura 8. Harta parcărilor Park&Ride în or. Vilnius

Metode de plată

Parcarea pe străzi poate fi plătită în mai multe moduri:

Cu ajutorul **aplicației m-parking**, în care trebuie introdus numărul de înmatriculare al mașinii, de selectat orașul și zona de parcare. Pentru a plăti parcarea cu carduri bancare, se va cere să adăugați cardul o dată și să furnizați detaliile acestuia în secțiunea „Plată” a aplicației. După parcurgerea acestor pași, utilizatorii vor primi un cod de verificare de la banca lor, care va asocia cu succes cardul cu m.Parking. Aplicația de parcare va rezerva o sumă de bani de pe cardul bancar - este stabilită o sumă rezervată separată pentru fiecare zonă locală de taxe, care este returnată ulterior în contul plătitorului. Dacă parcarea continuă după expirarea sumei rezervate, plata va fi prelungită automat cu aceeași sumă rezervată la oprirea parcării. Când parcarea este oprită, se trimite o notificare cu privire la plata efectuată. Se calculează pe baza timpului parcat efectiv, iar banii rezervați la începutul parcării sunt returnați în cont. Notificarea de plată în sine este trimisă numai atunci când utilizatorii au ales să primească astfel de notificări de aplicații în setările telefonului, în fereastra aplicației. În plus, atunci când sunt introduse detaliile cardului bancar în aplicație, se solicită, de asemenea, introducerea adresei de e-mail – la care vor fi trimise toate informațiile despre plata efectuată.

Trimițând un **SMS** la **1332** cu codul „**Start X AAA000**”, unde **X** este codul zonei de parcare cu plată (**M** - Zona albastră, **R** - Zona roșie, **G** - Zona galbenă, **Z** - Zona verde) iar AAA000 este numărul de înmatriculare al vehiculului și se așteaptă confirmarea comenzii. Pentru a opri serviciul, este necesar de trimis un SMS la **1332** cu codul „**Stop**”. Atunci când sunt utilizate serviciile operatorilor de telefonie mobilă, comanda este trimisă într-un mesaj SMS sau procesată pe aplicații mobile, în timp ce proprietarul vehiculului (șoferul) rămâne lângă vehicul și specifică numărul de înmatriculare al vehiculului a cărui parcare este plătită și zona de parcare cu plată. Comanda este considerată înregistrată după ce șoferul a primit confirmarea de la operatorul de telefonie mobilă. Proprietarul vehiculului (șoferul) trimite un mesaj despre sfârșitul parcării vehiculului după ce a intrat în vehicul, înainte de a pleca. După

terminarea timpului de parcare plătit sau după terminarea comenzii, dar vehiculul nu a părăsit spațiul de parcare plătit, atunci când serviciile operatorilor de telefonie mobilă sunt utilizate pentru plata parcării, trebuie plătită o taxă suplimentară de o sumă desemnată sau locul de parcare cu plată trebuie abandonat imediat.

Cu bani **CASH**. După parcare a vehiculului într-un loc de parcare cu plată, plățiți imediat taxa locală a unei sume desemnate folosind automatul de bilete. Mașina de bilete acceptă următoarele denumiri de monede euro: 10, 20 și 50 de cenți și 1 și 2 euro. Biletul pe hârtie nu trebuie să fie tipărit decât dacă șoferul însuși dorește unul: tot ce este necesar este să introducă numărul de înmatriculare al vehiculului, iar apoi informațiile despre taxa plătită vor ajunge imediat în baza de date accesată de controlorii de parcare. Folosind automatele de bilete, șoferii trebuie să efectueze următoarele acțiuni:

- Pornirea ecranului aparatului apăsând orice buton.
- Introducerea numărului de înmatriculare corect al vehiculului.
- Urmând instrucțiunile de pe ecran, efectuați plata pentru perioada de timp dorită.
- După finalizarea plății, informațiile de plată pentru șofer se afișează pe ecran. Dacă este necesar un bilet, acesta poate fi tipărit urmând instrucțiunile afișate. Nu este necesar să lăsați biletul tipărit în interiorul vehiculului.

Carduri bancare fără contact. Aparatele de bilete actualizate care oferă opțiunea de a plăti folosind metoda contactless se găsesc în zonele de parcare cu plată albastră, galbenă și roșie situate în centrul orașului Vilnius și zonele înconjurătoare. Este cea mai ușoară metodă: trebuie să aveți un card bancar valid fără contact, să introduceți numărul de înmatriculare al vehiculului, să introduceți suma plății și să confirmați plata atingând cardul de pe aparat. Informațiile despre taxa plătită ajung imediat în baza de date accesată de controlorii parcării. De la tranșa cititoarelor de carduri bancare, această metodă de plată a devenit mult mai rapidă pentru șoferi; în plus, nu mai trebuie să aibă mici schimbări la îndemână. De asemenea, există posibilitatea de a avea **permise** (pentru rezidenți, persoane juridice, electromobile), **abonamente** (lunare, anuale) și de **auto servire** prin conectarea la portalul central de servicii online E-Government Gateway.

Sunt **scutiți de tarife**: autovehiculele serviciilor de urgență: ambulanța, pompieri, poliția, Gaz, deservirea și întreținerea bunurilor publice, din cadrul instituțiilor diplomatice și alte servicii asemănătoare. Sunt scutiți și persoanele cu handicap – pentru această au nevoie de un permis care să le confirme acest lucru. În anumite zone/parcări există scutiri de plată pentru motocicliști. Există peste 12 **parcări specializate** destinate autobuzelor turiștilor (unele doar câte 5 min), 7 parcări pentru motociclete.

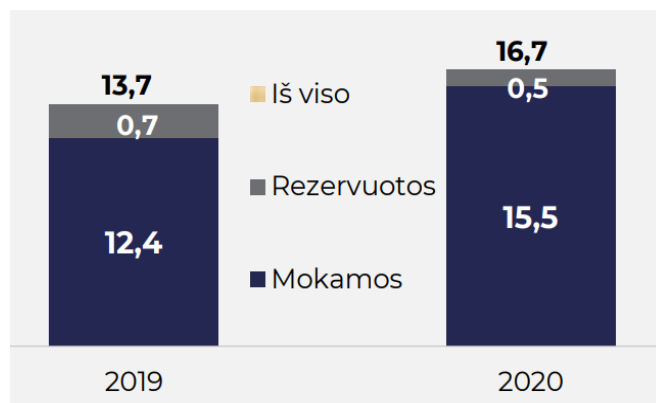

Figura 9. Numărul de locuri cu plată, mii.

Conform datelor statistice în total, compania a administrat 16,7 mii. locuri de parcare cu plată (cu aproape 22% mai mult decât în 2019 (13,7 mii locuri)).

Taxă locală pentru utilizarea locurilor de parcare cu plată în 2020: au fost colectate 15,5 mii. buc. în locuri de parcare publice și, în conformitate cu acordurile încheiate cu persoane juridice, în 508 locuri de parcare rezervate. Peste 79% din plăți au fost efectuate folosind m.Parking și SMS, iar 21% din plăți au fost efectuate în parcare.

Penalități

Există parcatoare în parcare, unde trebuie să marcați sosirea. Mașina nu va fi evacuată în caz de neconformități, dar vor lăsa o amendă sau un avertisment pe parbrizul mașinii. Posibilele încălcări ale procedurii locale de plată a taxei sunt înregistrate în fotografii. Încălcarea procedurii de plată a taxei locale (conform articolului 418 din Codul contravențional administrativ) stabilită în reglementările privind taxele locale de utilizare a locurilor de parcare stabilite de consiliile municipale atrage după sine o amendă de la 20.00 la 40.00 EUR (încălcare repetată - de la 40 până la 100 Eur). SE Įmoimo paslaugos nu este autorizat să investigheze cazuri de infracțiuni administrative astfel sancțiunile administrative sunt aplicate de oficiali autorizați de Administrația Municipiului Vilnius.

Proprietarul (administratorul) mașinii va primi informații despre amenda impusă și termenele de plată prin poșta la adresa locului de reședință declarat Dacă proprietarul mașinii este persoană juridică, materialul este trimis la înregistrare la adresa persoanei juridice.

În cazul în care infracțiunea administrativă a fost comisă de o altă persoană decât proprietarul mașinii, șoferul trebuie să completeze un raport privind utilizarea vehiculului, sau proprietarul mașinii poate completa un raport privind persoana care a deținut sau a folosit vehiculul.

Venituri

Plăți efectuate pentru parcare în locuri taxate prin:

- utilizarea bancomatelor pe stradă (11% din veniturile din parcare pe termen scurt)
- utilizarea dispozitivelor mobile, utilizarea sistemului m.Parking (89% din veniturile colectate pentru parcare pe termen scurt). În total, în 2020 au fost colectate 12,8 milioane. Euro.

Figura 10. Parcări, venituri mii. Euro

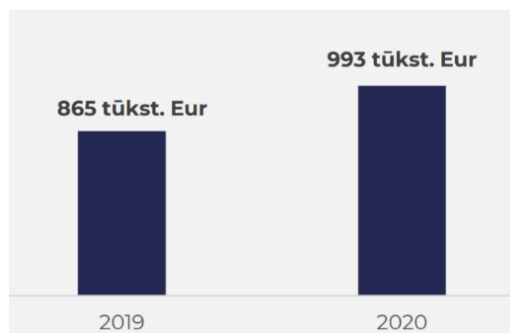
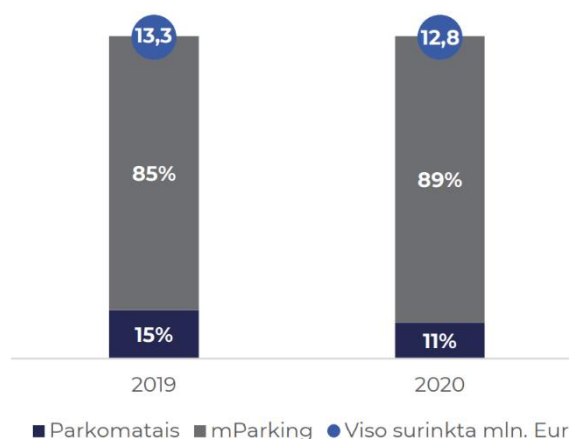

Figura 11. Venituri din plăți mln. Eur și distribuția lor pe colecție moduri de plată, %

Taxa de parcare a fost colectată de la: 1 parcare subterană, 1 etajată și 7 parcări supraterane.

În 2020 ratele site-ului au fost revizuite și, în ciuda constrângerilor de carantină, s-au colectat 15% mai multe venituri.

În 2020 au existat 4 site-uri „Construiți și conduceți”: str. Ukmergės, str. Sėlių, str. V. Gerulaičio și av. Savanorių. Șoferii își pot lăsa mașina și își pot continua călătoria cu transportul public la o taxă de 0,5 EUR. Din martie, după anunțul carantinei, numărul vizitatorilor site-ului a scăzut semnificativ, iar pe str. V. Gerulaičio. site-ul a fost închis deoarece a devenit operațională o stație de testare mobilă COVID-19.

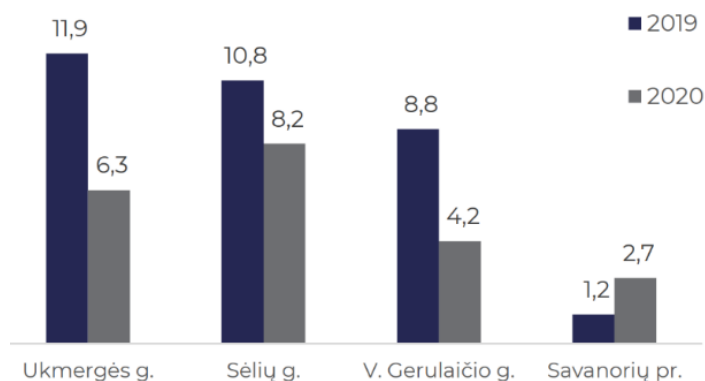

Figura 12. ”Construiți și conduceți” vizitatorii site-ului, mii.

Practici bune de urmat pentru orașul Chișinău

- Structurarea orașului Chișinău în zone cu tarife de plată diferite, cu prețuri crescătoare de la periferii spre centru
- Crearea unor parcări subterane și/sau etajate
- Crearea unei pagini web și aplicație mobilă care să ofere o hartă interactivă cu informații despre tipurile de parcări și locația lor, tarifele și numărul de parcări libere.
- Crearea unui sistem de plată electronic ce ar include parcometre, carduri, aplicație mobilă etc.
- Structurarea clienților cu abonamente oferind un preț tarifar mai mic clienților rezidenți în comparație cu clienții navetiști.
- Atașarea pe parbrizul autovehiculului a documentului ce atestă numărul mașinii, timpul la care a început parcare și când este finalizată, adeverința achitării etc.

2.3. Orașe din România

2.3.1. București

București este capitala României, care are o populație de circa 2 155 240 mln. de locuitori¹ (iulie 2020). În anul 2020, produsul intern brut din București era de **229 530 mil. RON**. Datele oficiale denotă că **în anul 2020 circulau puțin peste 1,8 milioane de autovehicule, dintre care 1,46 de milioane de autovehicule erau înmatriculate oficial în București, iar restul erau în tranzit**. Cifrele oficiale arată că numărul mașinilor e foarte aproape să-l egaleze pe cel al rezidenților. Actualmente, în municipiul București există **350 de mii de locuri de parcare**, care nu includ parcările private.

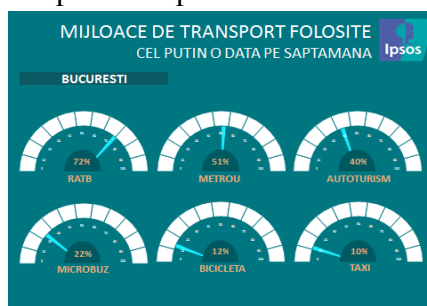

Figura 13. Mijloace de transport folosite în București

Rețeaua de transport în comun din municipiul București² este compusă dintr-un sistem de metrou, plus trei metode de transport³ de suprafață: tramvaie, autobuze și troleibuze. Aceasta

¹ Conform Direcției Regionale de Statistică a Municipiului București privind organizarea și întreținerea sistemului informațional statistic în mun. București: <https://bucuresti.insse.ro/>, accesat la 26.04.2021, orele 10:01.

² Capitolul II - Serviciile de transport public local de persoane, Secțiunea 1 - Serviciul de transport public local de persoane prin curse regulate, Art. 4. al *Legii serviciilor de transport public locale nr. 92/2007*.

³ Ordonanța nr.86 din 30 august 2001 cu privire la serviciile de transport public local de călători, http://www.cdep.ro/pls/legis/legis_pck.http_act_text?id=29483, accesat la 26.04.2021, orele 11:00.

asigură **transportul publică a 2,4 milioane de pasageri per zi** pe cele 145 linii de autobuz, 17 linii de troleibuz și 24 linii de tramvai, incluzând și metroul.

Deși transportul local public este foarte bine dezvoltat, majoritatea bucureștenilor sunt cei care apreciază cel mai mult rolul mașinii. Prin urmare, traficul dens impune organizarea unui management eficient al parcărilor din municipiul București. Acest lucru se remarcă, pornind de la datele prezentate mai jos de către IPSOS⁴.

Managementul parcărilor

În componența Municipiului București intră 7 Primării - Primăria București și 6 Primării de Sectoare.

Managementul parcărilor din municipiul București are două nivele: la nivel local (în cadrul fiecărui Sector) și la nivel municipal.

Conform Reglementării Urbanistice de Zonare Fiscală a teritoriului Municipiului București pentru anul 2004, **municipiul București este împărțit în 4 zone: A,B,C și D.** Zonarea fiscală și geografia sectoarelor municipiului București nu este identică, ceea ce înseamnă că fiecare sector poate avea în administrare diferite zone și este obligat să aplice pentru fiecare zonă modalitatea de formare a prețului (în depeundență de cadrul normativ al zonei fiscale).

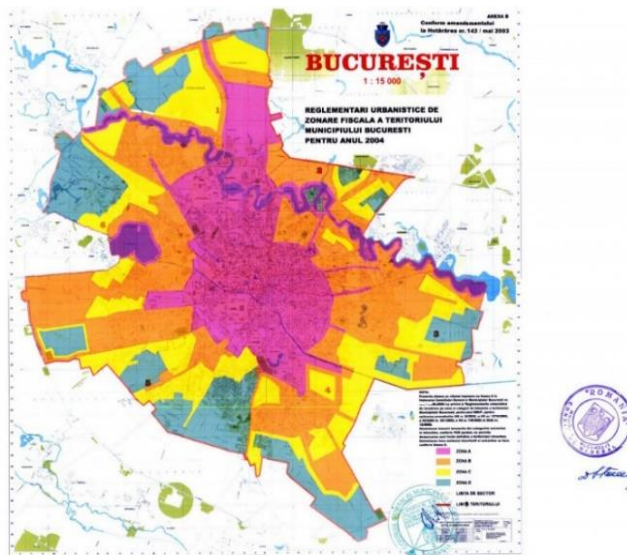

Figura 14 Harta de zonare fiscală a teritoriului municipiului București

La nivel local managementul parcărilor din municipiul București este asigurat de către Primăria fiecărui Sector în parte, respectiv de către Consiliul local fiecărui sector, care adoptă hotărâri cu privire la: - *metodologia de atribuire a locurilor de parcare de reședință din raza sectorului administrat*; - *modul de exploatare și de utilizare a parcajelor publice*; - *modul de atragere la răspundere juridică și aplicarea contravențiilor și sancțiunilor*.

La nivel de sector, responsabil pentru administrarea parcărilor publice și celor de reședință este **Direcția Mobilitate Urbană a fiecărui Sector** în parte, cea care transmite dreptul de folosință utilizatorilor, în baza unui contract de închiriere a locului de parcare de reședință.

⁴ <https://www.profit.ro/stiri/social/masina-pentru-romani-intre-un-mijloc-de-transport-la-indemana-si-unul-fara-de-care-nu-pot-trai-14467698>;

Cuantumul taxelor locale și a celor complementare de utilizare a parcajelor este stabilit prin hotărâre a Consiliului General al Municipiului București ori prin alte acte normative, aprobate ulterior de către Consiliul Local al fiecărui Sector în parte. Responsabil pentru colectarea taxelor și taxelor complementare (instalarea blocatoarelor, etc.) pentru parcărilor de reședință se efectuează de către Direcția Mobilitate Urbană a fiecărui sector (*pentru și în numele fiecărui Sector în parte al municipiului București*).

Fondurile rezultate din exploatarea parcajelor aflate pe raza fiecărui Sector, precum și alte servicii și activități conexe, sunt colectate pentru și în numele Sectorului de către Direcția Mobilitate Urbană a Sectorului și constituie venituri la bugetul Sectorului, care sunt folosite cu precădere pentru întreținerea parcajelor existente, amenajarea de noi locuri de parcare și pentru îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a circulației. Acest lucru rezultă și din *Hotărârea nr. 116/2018 privind extinderea modalităților de plată a taxelor și tarifelor de parcare la nivelul Sectorului 4*, atât pentru cele de reședință cât și cele publice aflate în administrarea Sectorului 4 și cu plata prin intermediul:

- a) plăților la ghișeu/postul de lucru al partenerului autorizat;
- b) sistemelor bancare sub formă de robot;
- c) aplicațiilor on-line banking ale băncilor comerciale;
- d) altor aplicații pentru platforme web și/sau mobile ale partenerilor autorizați conform legii și care respectă toate standardele cerute de legislația în vigoare pentru asemenea operațiuni;
- e) în cazul parcărilor publice prin sisteme stradale de încasare, indiferent de modul de plată (numerar, card, tichete preplătite), și/sau aplicații informatice, operatori de telefonie mobilă (SMS).

La nivel Municipal managementul parcărilor este asigurat de către Compania Municipală Parking București S.A., care a fost constituită în baza *Hotărârii Consiliului General al Municipiului București nr. 93/29.03.2017⁵* și Hotărârea Adunării Generale a S.C. Service Ciclop S.A. nr. 28/23.03.2017 în scopul exploatării drumurilor, podurilor, tunelelor, parcărilor sau garajelor, parări pentru biciclete, depozitarea pe timp de iarnă a vehiculelor (caravane). Compania Municipală Parking București S.A. este entitatea din cadrul Holding-ului București *abilitată să gestioneze serviciul public de parcare cu plată pentru parcajele ce aparțin domeniului public și privat al mun. București*. Activitatea specifică a societății se desfășoară cu respectarea prevederilor actelor indicate în **Anexa nr. 1** la prezentul raport.

Finanțarea

Compania Municipală Parking București: - *nu folosește fonduri ale administrației locale; - aduce profit Consiliului General al Municipiului București și locuitorilor Capitalei în urma exploatării domeniului public și privat; - dispune de fonduri în urma gestionării parcărilor auto cu plată de pe teritoriul municipiului București, în urma plăților efectuate de către utilizatorii parcărilor auto, prin: aplicație mobilă; mesaje SMS; automate de tichete de parcare; etc.*

Categoriile parcărilor: În București, odată cu crearea Companiei Municipale Parking București S.A. se aplică următoarele *opțiuni de management al parării în spațiul stradal*

⁵ https://www.cmpb.ro/files/15/HCGMB%20097_17.pdf , accesat la 26.04.2021, orele 16:15.

public și privat: 1) parcare liberă, 2) parcare cu bilet de parcare, 3) locuri de parcare speciale, 4) permise speciale de parcare. 5) smart parking⁶; 6) Park & Ride; 7) parcări etajate subterane și supraterane.

Tarife⁷: Tarifele de parcare pe raza Municipiului București sunt prevăzute și aprobate prin Hotărârea nr. 517 din 2019-09-17 privind aprobarea tarifelor de exploatare a parcajelor publice de utilitate generală din Municipiul București⁸. Odată cu adaptarea prezentei Hotărâri, s-au stabilit tarifele pentru utilizarea parcajelor publice de către persoanele fizice și juridice, în funcție de zonele teritoriale. Bucureștiul are în acest moment cele mai mari tarife din țară, având în vedere că este Capitala teritorial-administrativă a țării, dar și a faptului că în regiunea București-Ilfov sunt înmatriculate 19,5% din totalul autovehiculelor la nivel național.

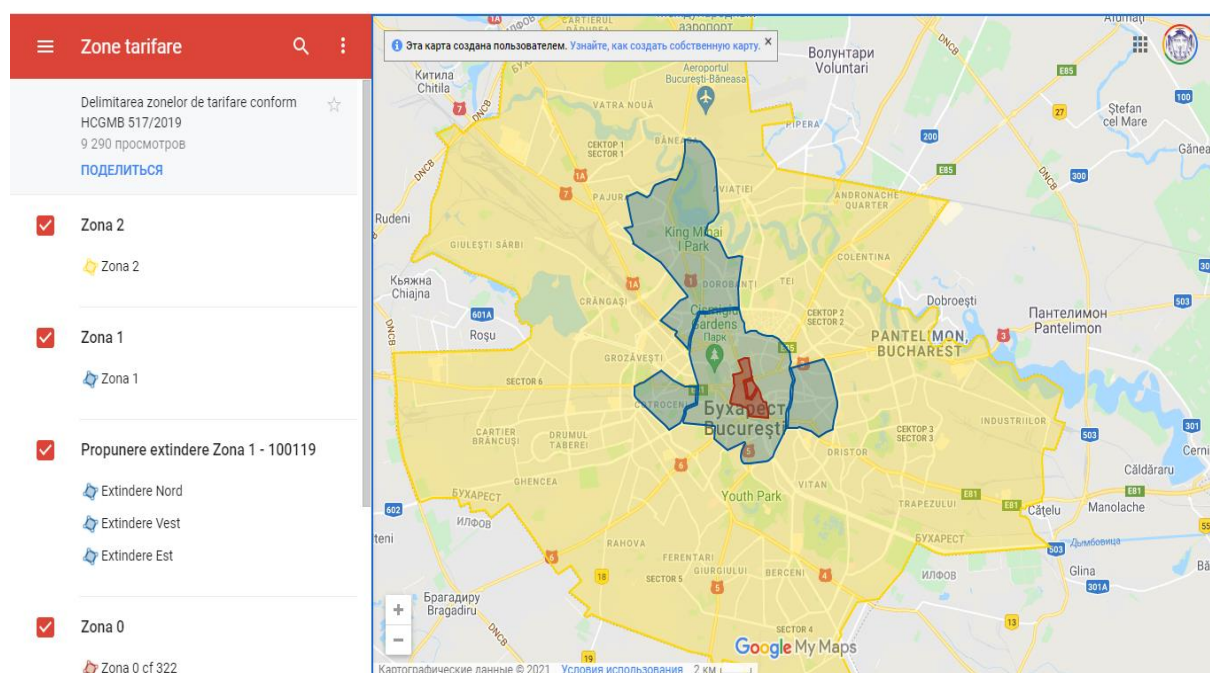

Figura 15. Hartă zone parcare cu plată în București: zona 0, 1, 2

Tarifele de parcare pe raza Municipiului București sunt stabilite după cum urmează:

Tabel 6. Tarife orare

Zona de tarificare		
0	1	2
Intervalul orar de aplicare (luni – vineri)		
07:00-23:00	07:00-23:00	07:00-19:00
10 lei/oră	5 lei/oră	2,5 lei/oră

*Plata tarifului permite utilizarea unui loc de parcare fără rezervarea sau nominalizarea acestuia;

⁶ Beneficiile proiectului constau din: taxarea și încasarea eficientă a serviciilor de parcare, extinderea lotului de spații de parcare, generarea de creștere constantă a veniturilor, amenajarea integrală a spațiilor de parcare existente la nivelul mun. București, creșterea gradului de satisfacție și securitate a cetățeanului și contribuția la ordinea publică.

⁷ HCGMB nr.322 din 2018-06-14 privind aprobarea tarifelor de exploatare a parcajelor aparținând domeniului public și/sau privat al Municipiului București prin propunerile validate de către CGMB prin Hotărârea 517/2019. http://acteinterne.pmb.ro/legis/acteinterne/AtachInt/H322_18.pdf, accesat la 26.04.2021, orele 17:50.

⁸ http://acteinterne.pmb.ro/legis/acteinterne/AtachInt/H517_19.pdf, accesat la 26.04.2021, orele 17:32.

**Tariful pentru zona 0 și pentru zona 1 se aplică pentru primele 2 ore de utilizare a locului de parcare, iar după expirarea acestei durate se va aplica măsura suprataxării, cu un quantum echivalent cu dublul tarifului orar, pentru fiecare oră de depășire;

Totodată, există un șir de abonamente de parcare pentru locuitorii sau vizitatorii municipiului București, printre care: **Riveranii** pot beneficia de abonamente⁹ cu sau fără rezervarea locului de parcare, 24/7, în fiecare din zonele de tarifare 0, 1 sau 2 din București¹⁰.

Tabel 7. Riverani cu rezervare

Interval orar de aplicare		
00:00 - 24:00	00:00 - 24:00	00:00 - 24:00
ZONA 0	ZONA 1	ZONA 2
900 lei/lună	700 lei/lună	400 lei/lună
4.860 lei/semestru	3.780 lei/semestru	2.160 lei/semestru
8.640 lei/an	6.720 lei/an	3.840 lei/an

*Plata tarifului permite utilizarea unui loc de parcare, cu rezervarea acestuia.

Tabel 8. Riverani fără rezervare

Interval orar de aplicare		
00:00 - 24:00	00:00 - 24:00	00:00 - 24:00
ZONA 0	ZONA 1	ZONA 2
200 lei/lună	100 lei/lună	80 lei/lună
1.100 lei/semestru	550 lei/semestru	440 lei/semestru
2.000 lei/an	1.000 lei/an	800 lei/an

*Plata tarifului permite utilizarea unui loc de parcare fără rezervarea sau nominalizarea acestuia.

Persoanele fizice pot alege abonamente de o zi, o săptămâna, o lună, un semestru sau un an pentru fiecare dintre zonele 0, 1 sau 2 ale Capitalei.

Tabel 9. Abonamente persoane fizice

Interval orar de aplicare		
07:00 - 23:00	07:00 - 23:00	07:00 - 19:00
ZONA 0	ZONA 1	ZONA 2
75 lei/zi	38 lei/zi	15 lei/zi
300 lei/săptămână	150 lei/săptămână	60 lei/săptămână
1.050 lei/lună	525 lei/lună	210 lei/lună
5.250 lei/semestru	2.625 lei/semestru	1.050 lei/semestru
9.450 lei/an	4.725 lei/an	1.890 lei/an

*Plata abonamentului permite utilizarea unui loc de parcare fără rezervarea sau nominalizarea acestuia;

** Abonamentele pot fi achiziționate și prin intermediul aplicației Parking București, disponibilă gratuit în Google Play și AppStore;

⁹ Pentru eliberarea abonamentului, riveranii (persoane fizice care posedă autoturisme și au domiciliul pe strada unde este amenajat parcajul public) trebuie să prezinte buletinul de identitate care să demonstreze faptul că domiciliază pe strada pentru care doresc să li se elibereze abonamentul și certificatul de înmatriculare al autovehiculului care să demonstreze că respectivul autoturism este proprietatea sa ori copia după contractul de leasing pentru persoana fizică pentru dovedirea faptului că solicitantul deține în folosință autovehiculul respectiv. Pentru a se putea acorda acest tip de abonament, adresa din certificatul de înmatriculare trebuie să fie aceeași cu cea din buletin.

¹⁰Harta zonelor de parcare cu plată în București: zona 0, 1, 2 <https://evmarket.ro/stiri/harta-zonelor-de-parcare-cu-plata-in-bucuresti-zona-0-1-2-17670/> accesat la 21.05.2021.

Persoanele juridice au, la rândul lor, posibilitatea de a opta pentru abonamente fără rezervarea locului de parcare de o zi, o săptămână, o lună, un semestru sau un an pentru fiecare din zonele 0, 1 sau 2, în intervalul orar 07:00-23:00 sau pentru abonamente cu rezervarea locului de parcare, pe o durată de o lună, un semestru sau un an, 24/7.

Tabel 10. Abonamente persoane juridice

Interval orar de aplicare		
07:00 - 23:00	07:00 - 23:00	07:00 - 19:00
ZONA 0	ZONA 1	ZONA 2
100 lei/zi	50 lei/zi	20 lei/zi
400 lei/săptămână	200 lei/săptămână	80 lei/săptămână
1.400 lei/lună	700 lei/lună	280 lei/lună
7.000 lei/semestru	3.500 lei/semestru	1.400 lei/semestru
12.600 lei/an	6.300 lei/an	2.520 lei/an

*Plata tarifului permite utilizarea unui loc de parcare fără rezervarea sau nominalizarea acestuia;

**Posesorii de abonamente pentru zona 0 pot utiliza și locurile de parcare din zonele 1 și 2, iar cei care au abonamente în zona 1 pot utiliza și locurile de parcare din zona 2, pe perioada de valabilitate a abonamentului;

** Abonamentele pot fi achiziționate și prin intermediul aplicației Parking București, disponibilă gratuit în Google Play și AppStore

Tabel 11. Tarife pe bază de contract de folosință pentru persoane juridice

Interval orar de aplicare		
00:00 - 24:00	00:00 - 24:00	00:00 - 24:00
ZONA 0	ZONA 1	ZONA 2
1.800 lei/lună	1.800 lei/lună	900 lei/lună
9.720 lei/semestru	9.720 lei/semestru	4.860 lei/semestru
17.280 lei/an	17.280 lei/an	8.640 lei/an

*Contractele de folosință se pot încheia cu agenți economici;

**Contractul beneficiază de rezervarea locului de parcare în intervalul orar specificat.

Operatorii economici care dețin autocare sau autoturisme în sistem car sharing au la dispoziție tarife unice pe oră, respectiv lunare, menționate mai jos:

Tabel 12. Tarif unic autocare/autoturisme

	Tarif Unic
	00:00 - 24:00
Autocare	Luni-Duminică – 20 lei/h
Autoturisme utilizate în sistem car sharing	Luni-Duminică - 1000 lei/lună

Contravenții și Sancțiunile

Cuantumul amenzilor poate fi actualizat anual printr-o Hotărâre a Consiliului Local al fiecărui Sector în parte, conform prevederilor legale, inclusiv a *O.G nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor*. Pentru parcajele aflate pe raza Sectorului, constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se face de către orice împuternicit al Primăriei Sectorului. Pe lângă sancțiunile aplicabile, pentru contravențiile stabilite de metodologia adoptată de fiecare Consiliul local al Sectorului, se pot stabili sancțiuni în cazul încălcării de

către utilizatori a normelor de folosire a locurilor de parcare prin blocare, ridicare a autovehiculului, etc.

Instrumentele monitorizării managementului parcărilor

Pornind de la prevederile Ordonanței nr. 2 din 12 iulie 2001 privind regimul juridic al contravențiilor¹¹ și cele ale *Deciziei Primarului General nr. 373/21.02.2019* se asigură monitorizarea managementului parcărilor din municipiul București pentru:

- 1) achitarea contravalorii folosirii locurilor de parcare de către utilizatori;
- 2) creșterea gradului de implicare a cetățeanului în aceeași calitate a sa de utilizator al serviciilor Companiei Municipale Parking București S.A.

Acele sus menționate, stabilesc expres că unul din instrumentele monitorizării managementului parcărilor din București, se realizează prin constatarea contravenției și aplicarea unei sancțiuni atât de către agenții constatați din cadrul Primăriilor cât și din cadrul Companiei Municipale, care: *se constată printr-un proces-verbal încheiat de agenți constatați*¹².

Odată cu adoptarea Deciziei nr. 373/21.02.2019, în temeiul O.G. nr. 2/2001, angajații Companiei Municipale Parking București S.A. au dobândit calitatea de agent constator care desfășoară activitate specifică în acest sens.

Căutarea unui loc de parcare liber. Sistem de ghidare a parcării

Actualmente se pune în utilizare aplicația Parking București. (*Conform Anexei 2*). Odată cu implementarea și mediatizarea aplicației Parking București, se asigură un sistem de ghidare a parcării. În plus, aceasta este o soluție software de gestionare a parcărilor din municipiul București, întrucât asigură gestionarea și accesul eficient și rapid la parcările auto publice.

¹¹ Publicată în MONITORUL OFICIAL al României nr. 410 din 25 iulie 2001.

¹² **Potrivit Capitolului II cu privire la Constatarea contravenției, Art. 15, alin. (2) și alin. (3):**

(2) **Pot fi agenți constatați:** primării, ofițerii și subofițerii din cadrul Ministerului Afacerilor Interne*), special abilitați, persoanele împuternicite în acest scop de miniștri și de alți conducători ai autorităților administrației publice centrale, de prefecti, președinți ai consiliilor județene, primari, de primarul general al municipiului București, precum și de alte persoane prevăzute în legi speciale.

(3) Ofițerii și subofițerii din cadrul Ministerului Afacerilor Interne constată contravenții privind: apărarea ordinii publice; circulația pe drumurile publice; regulile generale de comerț; vânzarea, circulația și transportul produselor alimentare și nealimentare, țigărilor și băuturilor alcoolice; alte domenii de activitate stabilite prin lege sau prin hotărâre a Guvernului.

Figura 16. Panou informativ privind tarifele Zonei 0 in dependenta de ora parcării, modalitatea de plată, obligațiile utilizatorilor parcării

Soluția software este disponibilă 24/24 ore, 7/7 zile și permite:

- Gestionarea eficientă a parcărilor publice;
- Acces ușor și rapid la parcările publice;
- Modalități multiple de plată a serviciului de parcare;
- Semnalizare evenimente (accident, parcări ilegale, etc);
- Vizualizarea în timp real a procesului de exploatare a parcărilor publice;
- Verificare încasări și înregistrarea tuturor operațiunilor;
- Constatarea neregulilor și aplicarea sancțiunilor;
- Gestionarea și optimizarea resurselor implicate;
- Vizualizarea în timp real a rapoartelor privind exploatarea parcărilor;
- Raportare și analize încasări;
- Raportare și analize grad de ocupare;
- Previzionare și tendințe.

Principalele acte de reglementare a parcărilor

- **Înființarea societății pe acțiuni *Compania Municipală Parking București S.A.*** (HCGMB 401/2019 privind Confirmarea Înființării Societății pe Acțiuni *Compania Municipală Parking București S.A.*¹³);
- **Contractul de delegare a gestiunii serviciului public privind parcajele aparținând domeniului public și privat al Municipiului București** (HCGMB nr. 494/2019 privind aprobarea delegării gestiunii serviciului public de administrare și exploatare a parcajelor aparținând Municipiului București prin Concesiune către *Compania Municipală Parking București S.A.*¹⁴);
- **Regulamentul serviciului public de administrare a parcajelor aparținând domeniului public și privat al Municipiului București** (HCGMB nr. 95/2018 privind aprobarea Regulamentului Serviciului public de administrare a Parcajelor aparținând domeniului public și privat al Municipiului București¹⁵);

¹³ http://acteinterne.pmb.ro/legis/acteinterne/AtachInt/H401_19.pdf, accesat la 26.04.2021, orele 16:24.

¹⁴ http://acteinterne.pmb.ro/legis/acteinterne/AtachInt/H494_19.pdf, accesat la 26.04.2021, orele 16:27.

¹⁵ http://acteinterne.pmb.ro/legis/acteinterne/AtachInt/H095_18.pdf, accesat la 26.04.2021, orele 16:30.

- *Caietul de sarcini al serviciului public de administrare a parcajelor aparținând domeniului public și privat al Municipiului București* (HCGMB nr. 96/2018 privind aprobarea Studiului de oportunitate privind modalitatea de gestiune a Serviciului de administrare și exploatare a parcărilor din Municipiul București și a Caietului de Sarcini al Serviciului public de administrare a parcajelor aparținând domeniului public și privat al Municipiului București ¹⁶).

2.3.2. Iași

Iașiul este municipiul de reședință al județului cu același nume în România, capitala istorică a Moldovei și are o populație de 387.834 de locuitori (la 31.12.2020). În 2019 produsul intern brut din Iași era de 6,28 miliarde de euro, iar PIB pe persoană ocupată a fost de 8.691 euro.

În ultimii 3 ani, populația municipiului a crescut cu circa 10%, respectiv 40.000 de locuitori. Orice creștere de populație înseamnă poluare și număr crescut de mașini. Iașiul are înmatriculate 116.700 de vehicule. Se estimează că aproximativ 25.000 autoturisme/zi tranzitează sau staționează temporar în orașul.

O analiză a Consiliului Concurenței arată că în cinci mari orașe, Brașov, Constanța, Iași, Timișoara, Cluj și Craiova, sunt în medie peste trei autoturisme înmatriculate pe un loc amenajat pentru parcare. Cea mai dificilă situație este de departe în Iași, cu un singur loc de parcare pentru 11 mașini.

Conform Planului de Mobilitate Urbană Durabilă pentru Polul De Creștere Iași (P.M.U.D. IAȘI) din 2016, la nivelul Municipiului Iași transportul public de pasageri este deservit de doi operatori de transport: R.A.T.P. (Regia Autonomă de Transport Public), operatorul public și SC UNISTIL SRL, operatorul privat, în prezent subcontractant al RATP.

Taxiurile pot reprezenta o amenințare pentru utilizarea transportului public, în special din punct de vedere al prețurilor considerate destul de competitive de către călători, mai ales în contextul unui număr mare de autorizații emise, dar și a intrării Uber pe piața locală. Deși, conform legislației în vigoare (Legea 38/2003 – actualizată), numărul maxim de autorizații taxi stabilit ar trebui să fie de maximum 4 la 1.000 de locuitori ai localității de autorizare (în cazul municipiului Iași sunt circa 1703 autorizații taxi pentru transportul de persoane și 10 autorizații pentru transportul de bunuri de marfă). Hotărârile privind înființarea/desființarea locurilor de așteptare clienți se iau de către Comisia Municipală de Circulație. În Iași există 61 de stații de așteptare taxi care totalizează 397 locuri de așteptare taxi clienți, bine distribuite pe toată zona orașului, dar care nu sunt amenajate corespunzător periclitând siguranța circulației sau capacitatea de circulație a intersecțiilor/arterelor.

Vehiculele comerciale de marfă (articulate și trenurile rutiere, autocamioane cu 2, 3 sau 4 osii) reprezintă ponderi de peste 50% din volumul total de vehicule în exteriorul municipiului Iași, pe drumurile naționale DN 24 și DN 28 în special în relație cu restul teritoriului național.

Pe rețeaua stradală a municipiului Iași, ponderea principală a vehiculelor de marfă este deținută de vehiculele comerciale ușoare de marfă. Valori mai însemnate ale traficului greu de marfă se înregistrează, firesc, în lungul traseelor dedicate acestora cu acces la Vama Nicolina, zona industrială (din estul municipiului) și principalele zone comerciale periferice.

¹⁶ http://acteinterne.pmb.ro/legis/acteinterne/AtachInt/H096_18.pdf, accesat la 26.04.2021, orele 16:50.

În prezent circulația vehiculelor cu greutate maximă autorizată mai mare de 2,4 tone este reglementată de Hotărârea Consiliului Local 198/2000, privind organizarea circulației rutiere în municipiul Iași. Acest document stabilește zona cu acces restricționat pe bază de autorizație și plata unei taxe, traseul de tranzit, parcare autovehiculelor pentru transportul public de mărfuri, stațiile pentru autovehiculele de transport de mărfuri de mică capacitate.

Parcărilor

Conform informațiilor furnizate de Serviciul Exploatare Patrimoniu din cadrul Primăriei, în noiembrie 2019 existau 60.000 locuri de parcare (reședință, parcări publice, în lungul bulevardelor, private, etc.), din care 8.200 locuri de parcare au caracter rezidențial, 1000 – locuri de parcare publice cu plată. Sunt în curs de dezvoltare proiecte care vizează amenajarea a 15.000 de locuri de parcare.

În prezent, chiar dacă Iașul figurează pe locul trei în țară ca număr de locuri de parcare, situația parcărilor este una dificilă, având în vedere că un singur loc de parcare amenajat este disponibil la 11 mașini (analiză din 2019 a Consiliului Concurenței, realizată în conformitate cu prevederile art. 25 alin. (2) din Legea concurenței nr. 21/1996).

În ultimii 2 ani au fost încheiate mai puține contracte de parcări de rezidență, decât numărul locurilor de parcare scoase la licitație. Pentru anul curent este prevăzută scoaterea la licitație a 2.500 de locuri de parcare, număr care nu acoperă nici măcar estimarea de înmatriculări noi anuale.

În lipsa unei politici de parcare coerente care să se aplice tuturor deținătorilor de mașini, vedem în jurul blocurilor câteva locuri licitate și cel puțin încă pe atâtea mașini parcate pe lângă, blocând căi de acces, trotuare sau spații verzi.

La fel în centrul orașului, un număr mic de cetățeni folosesc parcările publice cu parcometru sau parcările private, în timp ce spațiul urban central este ocupat de multe mașini parcate haotic. Acest lucru scade atractivitatea zonei centrale.

Simpla indexare cu rata inflației a taxei de parcare plătită doar de o parte a celor ce parchează pe domeniul public nu va rezolva problema parcărilor, în condițiile în care măsura este luată izolat, pe tronsoane care permit și parcare gratuită în lipsa unor măsuri de restricționare și/sau sancționare, ci va menține dezechilibrul în alocarea spațiului public și arbitrariul în găsirea unui loc de parcare.

Managementul parcărilor

În municipiul Iași, închirierea și administrarea parcărilor de reședință, precum și exploatarea parcărilor publice cu plată sunt asigurate, prin gestiune directă, de către Direcția Exploatare Patrimoniu – Serviciul Administrare Parcări din cadrul Primăriei municipiului Iași (în baza HCL nr. 125/30.04.2014 prin care este aprobat Regulamentul de exploatare a domeniului public destinat parcării cu plată a autovehiculelor în Mun. Iași).

Serviciul de amenajare, organizare și exploatare a parcărilor s-a înființat și s-a organizat în baza unui studiu de fundamentare întocmit din inițiativa autorităților administrației publice locale (în baza HCL nr. 301/21.11.2013), care cuprinde:

- analiza necesității și oportunitatea înființării serviciului;
- evaluarea indicatorilor tehnico-economici;
- sursele de finanțare a serviciului;
- soluția optimă privind modul de organizare și gestionare a serviciului.

Sistemul de plată pentru diferite servicii parcări cu plată

Serviciul parcări cu plată este reglementat prin *Regulamentul de exploatare a domeniului public destinat parcării cu plată a autovehiculelor în municipiul Iași* aprobat prin HCL nr. 125/30.04.2014.

Regulamentul se aplică în zone delimitate prin indicatoare de circulație ”PARCARE CU PLATĂ”, precum și prin marcaje rutiere, însoțite de aditionalul cu orarul de funcționare, modul de achitare a taxei.

Primăria pune la dispoziția operatorilor planuri (schițe) cu delimitarea exactă a spațiilor destinate locurilor de parcare, care sunt aprobate de Comisia Municipală de Circulație.

Conform Regulamentului, se disting următoarele tipuri de zone de staționare:

- a. Spațiul de parcare cu barieră;
- b. Spațiul de parcare fără barieră;
- c. Zone de parcare delimitate la marginea carosabilului.

Zonarea tarifară precum și modificarea planului de zonare și a planului de reglementare al staționării în interiorul zonei tarifare se face cu aprobarea Consiliului Local al Municipiului Iași, la propunerea operatorului de parcare, cu avizul Comisiei Municipale de Circulație.

În Iași sunt reglementate 3 zone tarifare, în funcție de gradul de solicitare:

- ZONA TARIFARĂ 0
- ZONA TARIFARĂ I
- ZONA TARIFARĂ II

Achitarea tarifului de parcare pentru parcările cu plată se poate efectua prin:

- Telefon mobil (Mobile Parking Payment System);
- SMS la un număr dedicat;
- Tichete de parcare răzuibile;
- Tichete de parcare (Pay and Display) și Abonamente;
- Alte metode și mijloace de taxare propuse de operator.

Sunt exceptate de la plata taxei de parcare:

- Vehiculele corpului diplomatic;
- Vehiculele de intervenție aflate în misiune (Ambulanta, SMURD, ISU, Poliție, Jandarmerie și Poliție Locală, M.Ap.N.);
- Autovehiculele aparținând persoanelor cu handicap accentuat sau grav, în funcție de locurile special rezervate;
- Autovehiculele aflate în proprietatea/utilizarea Primăriei Mun. Iași, cu aprobarea Biroului *Străzi Municipale* din cadrul Primăriei Mun. Iași.

Noile tarife pentru parcările publice din municipiul Iași au intrat în vigoare din ianuarie 2021. Abonamentul lunar pentru un autoturism în parcările publice cu plată a crescut de la 28.8 EUR la 29.8 EUR. În spațiile de parcare cu barieră tariful este de 1,1 Euro/oră.

Parcările de reședință se închiriază în urma unei licitații publice cu strigare către persoane fizice/juridice pe bază de contract cu durată de valabilitate de 1 an, cu posibilitatea reînnoirii. Prețul de pornire la licitație este stabilit prin hotărâre de consiliu local.

Prețul rezultat în urma licitațiilor pentru închirierea unui loc de parcare, era situat în municipiul Iași, între 6.2 EUR și 165 EUR/loc parcare/lună, aceste diferențe rezultă în funcție de zona de tarifare și de cererea exprimată pentru locurile de parcare scoase la licitație. Unii ieșeni plătesc anual pentru locul de parcare din fața blocului o sumă echivalentă cu rata bancară la mașină. În ultimii doi ani, cel mai scump contract activ a ajuns și la 210 EUR/lună.

Anul trecut, veniturile realizate de Primăria Iași din administrarea parcărilor publice în municipiul Iași au crescut cu 50% față de anul 2019 trecut și cu 62% față de anul 2018. Astfel, totalul încasărilor din taxele pentru parcări în perioada 1 ianuarie - 31 decembrie 2020 a fost 398.000 EUR.. La fel stau lucrurile și în ceea ce privește veniturile obținute în urma închirierii locurilor de parcare în cartiere. Dacă în 2018 se obțineau 367.374 EUR, în 2019, încasările au urcat la 732.297 EUR, iar anul trecut - la 938.359 EUR. Incluzând și garajele din oraș, veniturile din 2020 (1.699.365 EUR) sunt aproape dublul celor din 2018 și cu 60% mai mari comparativ cu 2019.

Chiar dacă figurează pe locul trei în țară ca număr de locuri de parcare, Iașul nu prinde topul clasamentului veniturilor obținute prin administrarea acestora, poziționând-se abia pe locul 7 la nivel național.

Primele trei zone și orașe, ca număr al locurilor publice de parcare, sunt Sectorul 2, Sectorul 3 și municipiul Iași, în timp ce primele orașe, ca venituri obținute din parcări sunt, după liderul București, Cluj-Napoca, Oradea și Sibiu. Clasamentul orașelor cele mai eficiente în monetizarea parcărilor este condus de Odorheiu Secuiesc, cu 328 EUR/ loc de parcare/ an, urmat de Timișoara, cu 142 EUR și Cluj, cu 126 EUR.

2.4. Alte orașe europene

2.4.1. Germania: Düsseldorf

Düsseldorf este capitala landului Renania de Nord-Westfalia și are o populație de 646 mii de locuitori (31.12.2019). În 2017 produsul intern brut din Düsseldorf era de 48,7 miliarde de euro, iar PIB pe persoană ocupată a fost de 91.568 euro. Indicele puterii de cumpărare este cu aproximativ 20 la sută peste media națională.

La 01.01.2020 în Düsseldorf au fost înmatriculate 314.293 **autovehicule** folosite pentru transportul de persoane, cu capacitate de 2-7 locuri. 24% din gospodăriile din Düsseldorf nu au mașină, dar 21% din gospodării au și cel puțin două mașini. S-a constatat pe zi **350.024 de navetiști**, din care aproximativ 210.000 de navetiști folosesc mașina în drum spre serviciu (261.388 către Düsseldorf și 88.636 - din Düsseldorf).

Sistemul de transport local public constă din autobuze, tramvaie și trenuri de navetiști.

Întreprinderea municipală Rheinbahn transportă aproape 233 de milioane de pasageri anual.

Aproximativ 30.000 de accidente de circulație se întâmplă în Düsseldorf în fiecare an - unul la fiecare 18 minute. Deși transportul local public este foarte bine dezvoltat, majoritatea germanilor preferă mașina ca să meargă la lucru. Din 100 de angajați, 53 conduc propria mașină, 16 folosesc transportul public, 14 merg pe jos, 10 folosesc biciclete, 4 merg pe jos și 2 iau trenul ca să ajungă la serviciu.

Parcarea în spațiul stradal

În Germania se aplică, printre altele, următoarele opțiuni a managementul parcării în spațiul stradal public: 1) parcare liberă,

2) interziceri de oprire restricționate,

3) interziceri de oprire,

4) cu discul de parcare,

- 5) parcare cu bilet de parcare,
- 6) locuri de parcare speciale,
- 7) permise speciale de parcare.

Dacă parcare este permisă cu bilet de parcare, se percep taxe în funcție de zonă de parcare:

Zona I - Centrul orașului mic, luni-sâmbătă 9-20 - 1,45€ pentru fiecare jumătate de oră începută

Zona II – Centrul orașului mare, luni-sâmbătă 9-20 - 1,05€ pentru fiecare jumătate de oră începută

Zona III - În restul orașului, în măsura în care acest lucru este necesar în cazuri individuale în conformitate cu condițiile locale respective.

luni-sâmbătă 9-20 - 0,75€ pentru fiecare jumătate de oră începută

În afara acestor zone, se aplică reglementarea cu discul de parcare sau parcare este gratuită.

Cumpărarea unui bilet de parcare se efectuează:

- la automatul de bilete de parcare (se plătește cu monede, cu card bancar sau telefon mobil)
- cu smartphone prin aplicația PayByPhone <https://paybyphone-parken.de/parken-duesseldorf/>
- cu smartphone prin Web <https://account.paybyphone-parken.de/de/online-parking>
- prin SMS.

În Germania vehiculele parcate sau oprite sunt denumite trafic staționar. Opusul este traficul circulant. Traficul circulant sunt toate vehiculele aflate în mișcare în traficul rutier public, indiferent dacă în prezent circulă sau se opresc temporar din cauza traficului (în așteptare).

Monitorizarea traficului staționar este efectuată de către personalul în uniformă (polițiști auxiliari neînarmați). Aceștia sunt angajați ai unui municipiu (Direcție ordine publică = Ordnungsamt).

Întregul venit din taxele de parcare din spațiul stradal aparține bugetului municipal.

În 2019 venitul din vânzarea biletelor de parcare s-a ridicat la aproximativ 8 milioane euro.

Monitorizarea traficului staționar include:

- asigurarea rotației vehiculului în locuri de parcare pe termen scurt
- asigurarea veniturilor din parcări stradale cu plată
- evitarea blocării căilor de acces pompieri și salvare, precum și a locurilor de parcare pentru persoanele cu dizabilități
- îndepărtarea autovehiculelor în locuri periculoase pentru creșterea siguranței rutiere prin remorcare
- asigurarea trecerii vehiculelor pompieri și salvare (lățimea benzii rămase de 3,10 m)
- sprijinirea conceptelor de parcări prin reducerea traficului auto în anumite zone (acest lucru se aplică, de exemplu, pentru parcări rezidențiale sau pentru direcționarea traficului staționar în centrul orașului).

Parcarea rezidenților în spațiul stradal

Parcarea rezidențială este prevăzută în Germania prin Legea privind circulația rutieră. Acest lucru oferă rezidenților posibilitatea de parca un vehicul pe stradă pentru o perioadă mai lungă de timp. Acolo poate fi stabilită fie o interdicție de oprire cu excepții pentru rezidenți, fie locuri de parcare care sunt rezervate rezidenților prin semne suplimentare. Dreptul de parcare necesită o autorizație de parcare, pe care rezidentul respectiv trebuie să o solicite autorității competente a municipalității. Pentru emiterea autorizației se percep taxe.

Autorizația de parcare va fi eliberată dacă se poate dovedi că locul de parcare la care se referă cererea se află în vecinătatea locului de reședință înregistrat. Deseori sunt necesare dovezi că nu există niciun loc de parcare privat disponibil. Vehiculul menționat în permisul de parcare pentru rezident este apoi permis să parcheze în zona indicată respectivă. Autorizația trebuie să fie clar lizibilă din exterior și să fie în poziția prescrisă în interiorul vehiculului.

Taxe pentru autorizația de parcare a rezidenților în spațiul stradal în Duesseldorf:

25,0 euro pentru 1 an (50,0€ pentru 2 ani) cu online-solicitare

30,0 euro pentru 1 an (55,0€ pentru 2 ani) cu solicitare în birou.

Park & Ride

Facilitățile Park and Ride din Düsseldorf (=19) și zona înconjurătoare (=22) cu capacitatea totală de ca. 8000 locuri, permit navetiștilor să-și conecteze în mod convenabil mașinile și transportul public. Utilizarea locurilor de parcare este gratuită. Pentru a continua călătoria cu transportul public, trebuie de procurat bilet.

Număr necesar de locuri de parcare în clădirile rezidențiale

Dezvoltatorul clădirilor rezidențiale este obligat să construiască garaje *subterane* cu un număr necesar de locuri de parcare:

Tabel 13. Numărul necesar de locuri de parcare la clădirile rezidențiale

Suprafața totală a unui apartament	locuri de parcare în garaj
<40 mp	1 LP / 2 AP =50%
până la 87 mp	3 LP / 4 AP =75%
88 mp până la 130 mp	1 LP / 1 AP =100%
> 130 mp	2 LP / 1 AP =200%
Locuințe pentru studenți și bătrâni, locuințe subvenționate	locuri de parcare în garaj
<40 mp	1 LP / 3 AP =33%
până la 87 mp	1 LP / 2 AP =50%

Suplimentar trebuie create locuri de parcare *suprateran* pentru vizitatori după formula:
10% locuri de parcare suprateran de la numărul de locuri de parcare subterane.

Tabel 14. Număr necesar de locuri de parcare pentru alte tipuri de construcții

A	Clădire cu birouri, administrație și cabinete medicale	1 LP pe 50 mp
	Cabinete medicale, încăperi cu trafic mare de vizitatori	1 LP pe 30 mp
B	Magazine cu amănuntul < 800 mp, benzinării	1 LP pe 50 mp
	Magazine cu amănuntul > 800 m ²	1 LP pe 30 mp
C	Serviciile meșteșugărești, depozite	1 LP pe 80 mp
	Ateliere auto	1 LP pe rampă hidraulică
D	Locuri de adunări, biserici	1 LP pe 15 locuri
E	Restaurante, discoteci	1 LP pe 15 locuri
	Hoteluri, pensiuni, spitale	1 LP pe 6 paturi
	Facilități de îngrijire pentru copii și vârstnici	1 LP pe 15 mp
F	Grădinițe, școli, facilități de agrement pentru tineri	1 LP pe 20 locuri
G	ș.a.	
H	ș.a.	

Taxă de răscumpărare pentru locurile de parcare necesare

Dezoltorul trebuie să plătească municipalității o taxă de răscumpărare pentru locurile de parcare necesare care nu pot sau nu este permis să fie construite. Sumele taxei de răscumpărare sunt alocate pentru crearea facilităților de parcare publice pentru vehicule și biciclete.

Tabel 15. Taxă de răscumpărare pentru locurile de parcare necesare

pentru 1 LP	construcții de locuințe	alte cazuri
zona I	6.135,- eur	12.270,- eur
zona II	5.365,- eur	10.735,- eur
zona III	3.575,- eur	7.155,- eur

Facilități de parcare publice în parcări multietajate și garaje subterane

Pe parcursul anilor dezvoltatorii privați au construit multe parcări multietajate și garaje subterane publice. Operatorii acestor facilități de parcare stabilesc taxele de parcare în funcție de cerere și ofertă. Îndeosebi aceste facilități sunt concentrate în zonele de parcare I și II: 65 de parcări multietajate și garaje subterane oferă circa 40.000 locuri de parcare.

Căutarea unui loc de parcare liber. Sistem de ghidare a parcării

Căutarea unui loc de parcare liber duce la costuri de combustibil, daune sănătății, daune mediului, pierderea timpului și frustrare. Traficul cauzat de căutarea unui loc de parcare liber în centrul orașului reprezintă 12% din volumul total de trafic în centrul Duesseldorfului.

Șoferii pot obține informația despre facilitățile de parcare și/sau locurile de parcare libere prin: *indicatoare rutiere*, panouri digitale (=sistem de ghidare a parcării) sau sisteme bazate pe internet.

Sistemul dinamic de ghidare a parcării direcționează traficul auto către locuri de parcare libere pentru a scurta căutarea acestora și pentru a utiliza mai eficient locurile de parcare.

Panourile informative sunt controlate de computerul central și oferă informații despre ocuparea actuală a garajelor. Cu afișaje dinamice, șoferul primește, de asemenea, informații despre locația locurilor de parcare libere cu mesajul „liber”, „ocupat” sau chiar „închis”. În drum spre garajul dorit, șoferul găsește panouri digitale chiar înainte de intersecții.

Figura 17. Panou informativ despre parcările disponibile

2.4.2. Preturile la parcări in Europa

În toată Europa există 26 de milioane de locuri de parcare disponibile. Prețurile pentru parcare cresc foarte mult în orașele în care autoritățile încearcă să restricționeze utilizarea vehiculelor. De aceea foarte mulți locuitori preferă să-și lase mașinile acasă și să folosească transportul public. De exemplu, călătoria cu mașina la centrul Londrei este costisitoare.

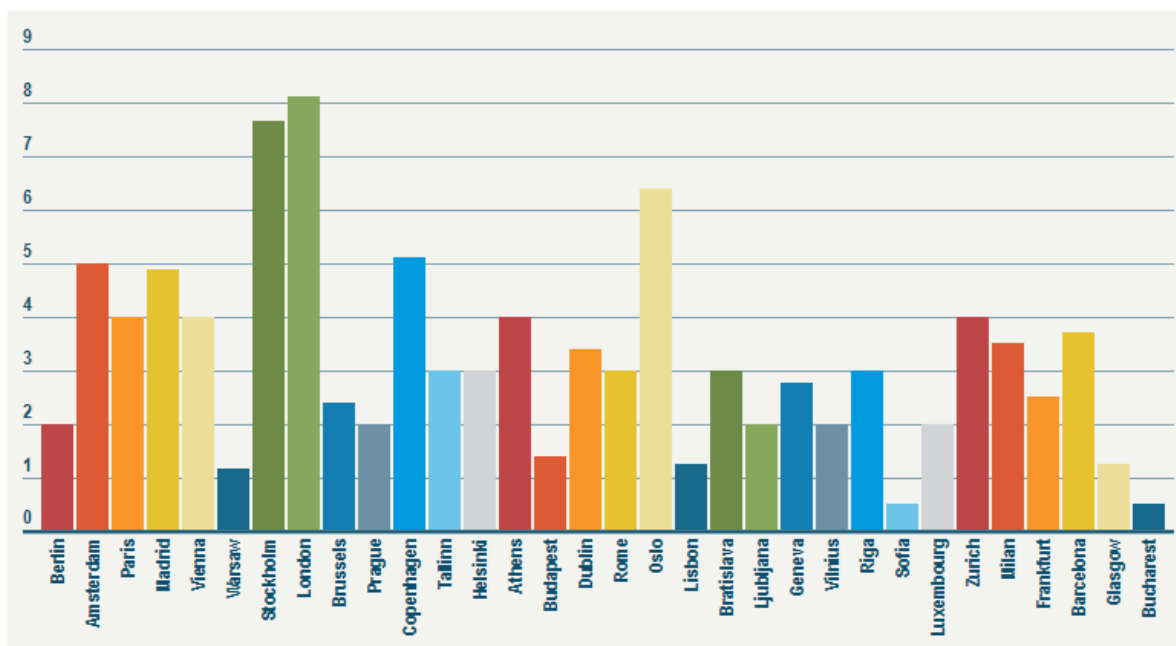

Figura 18. Prețurile medii pentru o oră de parcare, Euro

În centrul marilor orașe prețul parcarilor se stabilește pe oră. Prețurile variază de la 0.5 euro/oră la Sofia până la 8 euro/oră la Londra. Costul mediu al parcarii în 32 de orașe europene este de 3 euro pe oră.

Parcarea este la fel de scumpă ca locuința. Găsirea unui loc unde să-ți pui mașina poate fi la fel de costisitoare ca și găsirea unui loc de cazare. În Londra, un loc de parcare a fost vândut recent pentru 445 600 euro. Acest lucru este de două ori mai scump decât locuința medie din țară. Prețul mediu pentru un metru pătrat pentru parcare variază de la 1.682 de euro (București) la 25.264

euro (Londra).

Politica de prețuri la parcări este diversificată – plata pe oră este mai mare decât plata pe zi sau pe lună ori cea anuală. În cele mai mari orașe europene plata pentru parcare este în medie 20 euro/ zi și variază de la 5.11 euro (Sofia) la 66 euro (Geneva).

Gradul de suportabilitate a prețurilor de parcare, calculat ca ponderea costului unei ore de parcare la costul orar al forței de muncă, variază de la

Figura 19. Parcări UE

Figura 20. Parcarea UE

7% (București) la 29% (Londra).

2.5. Concluzii, lecții învățate și recomandări

2.5.1. Concluzii

În toate orașele menționate mai sus se observă existența unor parcări chiar și fără taxă, mai ales pe la periferiile orașelor, dar cel mai mult se observă existența parcărilor cu plată, mai ales în centru. În general toate orașele menționate sunt structurate în zone tarifare diferite. Toate zonele de la periferii spre centru sunt amenajate cu parcări cu plată treptată în creștere. La general aceste prețuri pentru fiecare oraș sunt următoarele:

Tabel 16. Prețurile medii pentru o oră de parcare, Euro – comparație orașe

	mii =k	Populația, k	autovehicule pentru persoane 2-7 locuri, k	navetiști pe zi, k	BIP pe cap locuitor, k€	Parcarea în spațiul stradal, €/ora	
						min	max
1	Düsseldorf	646	315	350	92	1,5	2,9
2	Tallinn	447	160		33	0,6	6
3	Riga	628	200		26	1	5
4	Vilnius	732	380		25	0,3	2,5
5	București	2155			31	0,5	2
6	Iași	306	117		21		1,1

Monitorizarea traficului staționar este efectuată de către personalul în uniformă (polițiști auxiliari neînarmați). Aceștia sunt angajați ai unui municipiu (Direcție ordine publică = Ordnungsamt). (Duesseldorf, Iași), sau întreprindere municipală (Riga, Vilnius, București).

În toate cele 6 orașe: întregul **venit din taxele** de parcare din spațiul stradal aparține bugetului municipal.

În toate cele 6 orașe dacă parcare este permisă cu bilet de parcare, se percep taxe în funcție de **zonă de parcare**, cu prețuri descrescătoare de la centru spre periferii.

Plata pentru serviciile de parcare în majoritatea orașelor se face prin următoarele metode:

- abonamente (Tallinn, Riga, București)
- la automatul de bilete de parcare (Duesseldorf, Tallinn, Riga)
- cu smartphone prin aplicația (toate 6 orașe)
- cu smartphone prin Web (toate 6 orașe)
- prin SMS (toate 6 orașe).

Sanționarea: dacă parcare nu este plătită se întreprinde: amendă, blocarea roților, evacuarea mașinii.

Parcarea rezidenților în spațiul stradal are următoarele prețuri:

Duesseldorf: Autorizația de parcare: 25€/an

Riga: Card de rezident 25-85€/lună, în funcție de zonă

București: Abonamente persoane fizice 385-1930€/an, în funcție de zonă

Iași: Parcările de reședință se închiriază în urma unei licitații publice cu strigare 6-165€/lună.

Numărul necesar de locuri de parcare în clădirile rezidențiale:

Duesseldorf: Dezvoltatorul clădirilor rezidențiale este obligat să construiască garaje *subterane* cu un număr necesar de locuri de parcare:

Tabel 17. Numărul necesar de locuri de parcare în clădirile rezidențiale

Suprafața totală a unui apartament	locuri de parcare în garaj
<40 mp	1 LP / 2 AP =50%
până la 87 mp	3 LP / 4 AP =75%
88 mp până la 130 mp	1 LP / 1 AP =100%
> 130 mp	2 LP / 1 AP =200%
Locuințe pentru studenți și bătrâni, locuințe subvenționate	locuri de parcare în garaj
<40 mp	1 LP / 3 AP =33%
până la 87 mp	1 LP / 2 AP =50%

Suplimentar trebuie create locuri de parcare *suprateran* pentru vizitatori după formula:
10% locuri de parcare suprateran de la numărul de locuri de parcare subterane.

Prețul parcărilor în centrul marilor orașe se stabilește pe oră. Costul mediu al parcării în 32 de orașe europene este de 3 euro pe oră și variază de la 0.5 euro/oră la Sofia până la 8 euro/oră la Londra. Gradul de suportabilitate a prețurilor de parcare, calculat ca ponderea costului unei ore de parcare la costul orar al forței de muncă, variază de la 7% (București) la 29% (Londra).

**Tabel 18. Numărul de locuri de parcare necesare pentru alte tipuri de construcții:
Duesseldorf**

A	Clădire cu birouri, administrație și cabinete medicale	1 LP pe 50 mp
	Cabinete medicale, încăperi cu trafic mare de vizitatori	1 LP pe 30 mp
B	Magazine cu amănuntul < 800 mp, benzinării	1 LP pe 50 mp
	Magazine cu amănuntul > 800 m ²	1 LP pe 30 mp
C	Serviciile meșteșugărești, depozite	1 LP pe 80 mp
	Ateliere auto	1 LP pe rampă hidraulică
D	Locuri de adunări, biserici	1 LP pe 15 locuri
E	Restaurante, discoteci	1 LP pe 15 locuri
	Hoteluri, pensiuni, spitale	1 LP pe 6 paturi
	Facilități de îngrijire pentru copii și vârstnici	1 LP pe 15 mp
F	Grădinițe, școli, facilități de agrement pentru tineri	1 LP pe 20 locuri
G	ș.a.	
H	ș.a.	

Facilități de parcare publice în parcări multietajate și garaje subterane

Pe parcursul anilor, dezvoltatorii privați au construit multe parcări multietajate și garaje subterane publice. Operatorii acestor facilități de parcare stabilesc taxele de parcare în funcție de cerere și ofertă. Îndeosebi aceste facilități sunt concentrate în centrele orașului:

Duesseldorf: 65 de parcări multietajate și garaje subterane oferă circa 40.000 locuri de parcare.

Park & Ride

Facilitățile Park and Ride permit navetiștilor să-și conecteze în mod convenabil mașinile și transportul public.

Düsseldorf (=19) și zona înconjurătoare (=22) cu capacitatea totală de ca. 8000 locuri

Utilizarea locurilor de parcare este gratuită. Pentru a continua călătoria cu transportul public, trebuie de procurat bilet.

2.5.2. Lecții învățate

Experiența internațională demonstrează, că problematica parcărilor poate fi soluționată efectiv doar printr-un complex de măsuri coordonate în loc și timp, care au ca scopuri de bază:

- a. dintr-o parte eliminarea autovehiculelor parcate de pe benzi de circulație, piste pentru biciclete, benzi de vegetație, trotuare pentru pietoni, curți, parcuri etc.,
- b. iar din altă parte crearea unui număr necesar de locuri de parcare.

În acest sens este importantă creșterea atractivității transportului public local în defavoarea autovehiculelor personale. Însă chiar în orașele, unde transportul local public este foarte dezvoltat, majoritatea orașenilor preferă totuși automobilul personal ca să meargă la locul de muncă. Mai mult de 80% de navetiști folosesc mașina în drum spre serviciu.

Majoritatea orașelor și-au revizuit politica și-a revizuit politica de parcare stradală prioritatea a fost acordată crearea parcărilor în afara centrului, dezvoltarea de parcuri și locuri de promenade, mai mult spațiu pentru pietoni, biciclete și transport public.

Căutarea unui loc de parcare liber duce la costuri de combustibil, daune sănătății, daune mediului, pierderea timpului și frustrare. Traficul cauzat de căutarea unui loc de parcare liber în centrele orașelor reprezintă de la 12% până la 40% din volumul total de trafic. Pentru a reduce timpul de căutare unui loc de parcare liber este necesar de oferit informația șoferilor despre facilitățile de parcare și/sau locurile de parcare libere prin: indicatoare rutiere, panouri digitale (=sistem de ghidare a parcării) sau sisteme bazate pe internet.

Implementarea sistemului de organizare și management a parcărilor cu plată contribuie la:

- fluidizarea și decongestionarea traficului, mai ales în zona centrală;
- eliberarea benzii 1 de circulație;
- acces mai ușor în instituții publice, precum unități de învățământ și spitale;
- eliminarea parcărilor ilegale în interiorul și în jurul parcărilor publice administrate de un actor specializat în managementul parcărilor auto cu plată;
- eliberarea trotuarelor de autovehicule în interiorul și în jurul parcărilor publice administrate de actorul specializat în managementul parcărilor auto cu plată;
- circulație mai rapidă a mijloacelor de transport în comun, scurtarea timpilor de parcurs pe traseu; – încurajarea deplasării cu biciclete/trotinete/alte mijloace de locomoție clasice sau electrice;
- reducerea nivelului de poluare.

2.5.3. Recomandări

Modul de organizare a parcărilor: tipuri, standarde, zonare

Orașul Chișinău trebuie să fie structurat în zone de parcare cu taxe descrescătoare de la centru spre periferii:

- a. Zona I – străzile sau porțiunile de străzi din centrul orașului cu cererea cea mai sporită la locuri de parcare
- b. Zona II – restul străzilor sau porțiunilor de străzi din centrul orașului, străzile sau porțiunile de străzi din alte cartiere cu cererea cea mai sporită la locuri de parcare
- c. Zona III - restul străzilor sau porțiunilor de străzi, care n-au intrat în Zonele I+II

Tipuri de parcări în spațiul stradal:

- a. Pe carosabil din contul unei benzi de circulație - este o metodă de sistematizare a parcărilor și nu duce la creșterea numărului locurilor de parcare. Pentru aceasta trebuie de optimizat și de îngustat benzile de circulație. O bandă de parcare trebuie să aibă o lățime de min 2,0m și max 2,3m.
- b. Din contul redimensionării secțiunilor pietonale și/sau benzilor de vegetație.

Lungimea necesară a unui loc de parcare pentru autoturism trebuie să fie de 5,5 m (paralelă cu strada, când parcați înapoi) și 6,7 m (paralel cu strada, când parcați înainte).

Parcarea pe străzi cu trafic intensiv poate fi admisă numai paralel cu sensul de trafic, de-a lungul bordurii. Aici o bandă de parcare trebuie să fie cu o lățime de 2,3m.

Parcarea „în spic” (cât din contul secțiunii de carosabil atât din contul redimensionării secțiunilor pietonale) poate fi admisă numai în străzi secundare cu trafic neintensiv. Parcarea „în spic” reprezintă:

- a. Împiedicarea circulației pe banda dreaptă
- b. Pericol pentru participanții la circulație, care se creează la ieșirea autovehiculului din locul de parcare din cauza vizibilității reduse și razei curbei, de care are nevoie autovehiculul.

Din cauza resurselor financiare, umane și tehnice limitate se recomandă de implementat managementul parcărilor în mai multe etape, începând cu străzile sau porțiunile de străzi din centrul orașului cu cererea cea mai sporită la locuri de parcare.

Implementarea managementului parcărilor într-o zonă a orașului va crea acolo condiții favorabile pentru atragerea capitalului privat în construcția parcărilor publice multietajate și/sau subterane.

Cadru legal și normativ

Se recomandă modificarea și ajustarea cadrului legal existent, prin revizuirea :

- Hotărârii de Guvern nr. 672/ 1998 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la parcarile auto cu plată pe teritoriul Republicii Moldova;
- Hotărârii de Guvern nr. 357/2009 cu privire la aprobarea Regulamentului circulației rutiere;
- Hotărârii de Guvern nr. 557/ 2018 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de ridicare, transportare, depozitare și restituire a mijloacelor de transport în cadrul procesului contravențional;
- Deciziei Consiliului Municipal Chișinău nr. 3/35 din 2000, cu privire la aprobarea Regulamentului privind parcajele și a Regulamentului privind parcarile auto cu plată din municipiul Chișinău.

Se elaborarea unui cadru de reglementare municipal cu privire la:

- Regulamentul privind modul de funcționare și administrare a parcărilor auto cu plată de pe teritoriul municipiului Chișinău;
- Regulamentul privind identificarea, atribuirea și gestionare a locurilor de parcare.
- Regulamentul privind atribuirea și utilizarea locurilor de parcare de reședință.
- Regulamentul privind modalitatea de sancționare/ de ridicare și evacuare a autoturismelor parcate neregulamentar la parcarile special amenajate (baza Hotărârii de Guvern nr. 557/ 2018).

Cadru instituțional

Pentru gestionarea sistemului de parcuri se recomandă crearea unei diviziuni specializate responsabilă de gestionarea, dezvoltarea și monitorizarea parcărilor, precum și facilitarea dezvoltării infrastructurii inteligente în domeniu.

Se recomandă revizuirea cadrului instituțional, care va fi implementat în câteva faze:

Faza I: crearea unei secții specializate în cadrul Direcției generale transport public și căi de comunicație pe parcursul anului 2021.

Faza II: crearea unei subdiviziuni specializate în cadrul DGCC din cadrul Consiliului Municipal Chișinău ori crearea Întreprinderii Municipale responsabile de gestionarea parcărilor.

Sistemul de plăți

Pentru plata taxelor de parcare se recomandă următoarele modalități:

- a) abonamente lunare și anuale
- b) cu smartphone prin aplicația
- c) cu smartphone prin Web
- d) prin SMS.

La etapa inițială se recomandă introducerea unor prețuri corelate cu gradul de suportabilitate a populației la nivelul de până la 10% din costul unei ore de muncă, sau 5 lei/oră.

Sanționarea

Un sistem de sancționare bine pus la punct va facilita disciplinarea conducătorilor autovehiculelor și parcare în locurile destinate.

În cazuri când parcare nu este plătită (sau plătită incorect) se recomandă:

- a. aplicarea amenzilor. Mărimea amenzii trebuie să fie minimum de 10 ori mai mare decât cea mai mare taxă pentru o oră de parcare.
- b. Blocarea roților autovehiculului, în cazul când n-au fost achitate amenzile anterioare.

Se recomandă îndepărtarea autovehiculelor prin remorcare din locurile periculoase pentru creșterea siguranței rutiere. De exemplu: din porțiunile de străzi unde oprirea este interzisă.